

Anexa 1 la GHIDUL SPECIFIC privind depunerea și selecția Strategiilor de Dezvoltare Locală
Etapa a II-a mecanismului DLRC

Program: „Programul Incluziune și Demnitate Socială“

Obiectiv de politică: 4 „Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale“

Prioritate: P01 „Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității“

STRATEGIE DE DEZVOLTARE LOCALĂ

Municipiul Hunedoara

2023-2029

Specificații tehnice privind întocmirea Strategiei de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC

- ▶ Strategia de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC (SDL) va fi întocmită în format electronic .DOCX (Word). Tabelele, situațiile centralizate și planul financiar vor fi elaborate în format .XLSX (Excel). În urma definitivării SDL, inclusiv a anexelor aferente, documentul va fi transformat în format.PDF. Excepție face baza de microdate primare a Studiului de referință, reprezentativ la nivelul teritoriului vizat de SDL, care va fi predată în format .XLSX (Excel).
- ▶ Secțiunile, capitolele, sub-capitolele și anexele la SDL vor respecta maximul de pagini prevăzut în acest Model Cadru de SDL.
- ▶ SDL și anexele vor fi completate cu font Calibri 12, la o spațiere de 1.15 pt, fără spații predefinite între paragrafe. Se va utiliza formatul paginii "Normal", cu margini de 2 cm.
- ▶ Datele statistice primare care stau la baza realizării analizei diagnostic vor fi menționate ca atare în SDL în cadrul anexelor. Acestea vor fi preluate din surse oficiale, așa cum se specifică în cadrul fiecărui subcapitol sau vor fi obținute din Studiul de referință reprezentativ la nivelul teritoriului vizat de SDL. Solicitantul va prezenta o **Declarație pe propria răspundere** privind datele utilizate în cadrul Studiului de referință, cu asumarea faptului că, în situația în care, pe parcursul verificărilor, se vor identifica date incorecte/nereale, SDL va fi declarată neeligibilă. Experții care vor evalua SDL vor avea posibilitatea de a realiza verificări suplimentare cu privire la datele primare utilizate în realizarea analizei diagnostic, fie de la instituțiile emitente, fie din baza de microdate primare a Studiului de referință reprezentativ la nivelul teritoriului, fie direct de la grupul țintă.
- ▶ Prezentul Model Cadru de SDL include în structura sa principalele elemente conform prevederilor Regulamentului¹(UE) nr.1060/2021, art. 32 , alineatul (1).

¹REGULAMENTUL (UE) 2021/1060 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize

Cuprins

1. Prezentarea generală a orașului sau municipiului (peste 20.000 locuitori)	8
1.1 Principalele caracteristici geografice, incluzând hărți.....	8
1.2 Populația și caracteristicile demografice	8
1.3 Patrimoniul natural	10
1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural.....	12
1.5 Locuirea și accesul la utilități	13
1.7 Instituții locale și servicii publice	19
1.8 Organizații ale societății civile	20
1.9 Experiența locală privind proiectele cu finanțare europeană.....	21
2. Identificarea teritoriului vizat de Strategia de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC	23
2.1 Prezentarea generală a teritoriului SDL.....	23
2.1.1 Delimitarea teritoriului SDL și întocmirea planului	23
2.1.2 Principalele caracteristici geografice	25
2.1.3 Patrimoniul natural.....	25
2.1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural.....	26
2.2. Comunitatea marginalizată din teritoriul SDL (inclusiv ZUM).....	26
2.2.1. Studiul de referință reprezentativ la nivelul populației din teritoriul SDL	26
2.2.2. Validarea și declararea zonei/ zonelor urbane marginalizate	27
2.3 Analiza diagnostic a nevoilor, resurselor și problemelor populației din teritoriului SDL.....	28
2.3.1. Populația și caracteristicile demografice.....	28
2.3.2. Ocupare, mediul de afaceri și protecție socială	30
2.3.3. Locuire și acces la utilități	31
2.3.4. Accesul la instituții și servicii publice.....	32
2.3.5. Analiza problemelor comunitare ale diferitelor zone distincte din teritoriul SDL, cu accent pe ZUM.....	40
2.3.5.1. Persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială	40
2.3.5.2. Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor	42
2.4. Acțiunile desfășurate anterior în teritoriul SDL.....	44
2.5. Elemente complementare privind prezentarea teritoriului SDL.....	45

3. Analiza SWOT	47
4. Procesul de implicare a comunității	49
4.1. Formarea și organizarea Grupului de Acțiune Locală (GAL).....	49
4.2 Animarea partenerilor locali și mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din teritoriul SDL	54
4.2.1 Animarea partenerilor locali	54
4.2.2 Mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială	56
5. Obiectivele SDL	61
6. Planul de acțiune SDL	63
6.1 Ce măsuri sunt necesare	63
6.1.1 Sinteza problemelor și măsurilor necesare, grupurile țintă	63
6.1.2 Corelarea cu documentațiile strategice, inclusiv cu Planul de Mobilitate Urbană	66
6.1.3 Contribuția măsurilor la temele secundare FSE.....	66
6.1.4 Contribuția măsurilor la temele orizontale.....	66
6.1.5 Combaterea segregării rezidențiale	66
6.1.6 Asigurarea sustenabilității intervenției DLRC.....	67
6.2 Măsuri prioritare	68
6.2.1 Prioritizarea măsurilor	68
6.2.2 Abordarea integrată	69
6.3 Lista indicativă de intervenții	73
7. Monitorizare și evaluare	74
7.1 Monitorizarea și evaluarea continuă	74
7.2. Evaluarea de impact	77
8. Planul financiar	79
9. Lista de anexe ale SDL	80

Introducere (sau Sumar executiv)

În municipiul Hunedoara 28,17% din populație locuiește în zone urbane marginalizate sau dezavantajate, cu risc de sărăcie și excluziune socială, conform Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate (AZUM), realizat pe baza datelor recensământului din 2011. Municipiul Hunedoara a fost puternic afectat de restructurarea industrială din siderurgie și minerit, generând un număr mare de someri, cu probleme de reconversie a forței de muncă, ce au persistat de-a lungul anilor, cu efecte asupra calității vieții locuitorilor și imaginii municipiului.

Migrația spre poli economică din regiune și spre alte țări din UE, capacitatea scăzută de adaptare la cerințele pieței, au condus printre altele la situația în care cererea de forță de muncă locală să nu poată fi satisfăcută, în condițiile existenței unui număr mare de persoane neocupate, neincadrate formal pe piața forței de muncă.

Inițiativele și proiectele implementate pentru reducerea sărăciei și incluziune socială, în special cele implementate în cadrul SDL 2018-2023 au înregistrat rezultate apreciate de comunitate însă sustenabilitatea lor este afectată de atitudinea negativă și incapacitatea comunităților de respectare a unor reguli de conviețuire, de păstrare a curățeniei și întreținere a spațiilor de locuit și împrejurimi, preferința de a trăi cu bani mai puțini din ajutoare sociale și alte surse ocazionale decât să adopte un stil de viață activ, bazat pe surse de venit formale.

Alte constrângeri au inclus insuficiența și lipsa de predictibilitate a resurselor financiare pentru proiecte de infrastructură socială și servicii pentru aceste comunități, lipsa unui cadru clar, formal de mobilizare și coeziune a actorilor locali pentru cooperare în proiectele adresate comunității marginalizate. Nu în ultimul rând lipsa de încredere a comunităților locale limitează cooperarea lor în proiecte și implicarea, fiind necesare măsuri speciale cu ajutorul reprezentanților lor pentru a asigura participarea lor activă.

Abordarea DLRC vine să răspundă acestor constrângeri creând o platformă pentru cooperare și implicare, atât a membrilor comunității cât și a altor actori locali, instituții și autorități, furnizori de servicii, mediul privat și societatea civilă, culte religioase, etc.

Grupul de Acțiune Locală a dovedit că poate să asigure gestionarea intervențiilor integrate prin implicarea și asumarea responsabilității de către membrii comunității, că este un liant și un catalizator al acțiunilor din zonele afectate de sărăcie și excluziune socială. Experiența 2018-2023 a dovedit că Strategia de Dezvoltare Locală (SDL) poate fi un instrument eficient pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale în municipiul Hunedoara.

Abordarea DLRC în municipiul Hunedoara asigură o abordare integrată a intervențiilor, complementaritatea lor la nivel teritorial și sectorial, concentrând intervențiile pe problemele și locațiile prioritare și multiplicarea lor în special prin măsuri de tip soft, în zona extinsă de acțiune.

SDL a fost conceput pe o perioadă de șase ani - până în anul 2029 - ultimul an de implementare a PoIDS 2021-2027, un orizont de timp suficient pentru a gestiona pe termen

lung măsurile și intervențiile pentru a înțelege ce funcționează și ce nu, care sunt metodele și abordările potrivite pentru a produce în cel mai eficient rezultatele așteptate.

Aria de acțiune a SDL este un teritoriu delimitat clar în care vor avea loc intervențiile și include atât zonele marginalizate/ dezavantajate într-un tot unitar cu zone urbane funcționale.

Teritoriul SDL definit acum extinde teritoriul strategiei anterioare prin includerea a două zone de sărăcie improvizate în care situația de marginalizare este critică. SDL acoperă mai mult de jumătate din suprafața teritoriului municipiului și include: o arie din partea de Nord și Nord Est a municipiului corespunzătoare cartierelor Micro 5 Micro 6 și Micro 7, unde avem cele mai multe zone marginalizate și dezavantajate, o arie din zona centrală a municipiului, o arie din partea de Sud-vest a municipiului, zona Castel, o arie în zona Piață (un grup de blocuri sociale) și o arie de case în partea de sud a orașului, Rotarilor-Hășdat și cele două noi zone denumite Biciștilor-halda și Fabrica de oxigen. Pe teritoriul SDL au fost identificate zone distincte care permit analiza problemelor și adresarea lor prin intervenții adaptate și anume: adaposturi improvizate, și blocuri ce necesită îmbunătățiri (blocurile ghetou au fost eliminate prin investițiile din perioada 2014-2020)(iii) zona de mixtă (preponderent blocuri și în proporție mică case) dezavantajată pe capital uman, (iv) zona mixtă case și blocuri dezavantajată pe ocupare (v) zonă distinctă dezavantajată pe locuire (constând într-un bloc de locuințe cu probleme de racordare la utilități, cu populație majoritară de etnie romă).

Pentru a cunoaște în detaliu trasaturile comunității marginalizate și problemele cu care se confruntă, a fost realizat un studiu de referință, bazat pe metode cantitative și calitative, studiu este coerent cu studiul anterior, și a asigurat identificarea grupurilor țintă pentru intervenții la nivel de gospodărie și individ.

Teritoriul SDL delimitat acoperă o populație de 13 993 persoane din care 1194 persoane de etnie romă declarată.

Principalele probleme identificate sunt de natură locuirii, ocupării, de natură capitalului uman după cum urmează: condiții de locuire precare; ocupare și angajabilitate scăzută a persoanelor din comunitățile marginalizate; calitatea scăzută a vieții a persoanelor cu venituri scăzute și limitări de implicare în activități generatoare de venituri; acces limitat al copiilor și tinerilor la servicii și activități educative culturale și științifice; acces redus al persoanelor cu dizabilități la servicii de asistență și îngrijire; risc crescut al copiilor tinerilor de parasire timpurie a școlii, adicției, abuzului, stil de viață nesănătos; acces limitat la facilități pentru petrecerea timpului liber și practicarea sportului; coeziune limitată în comunitate.

Problemele de mai sus au fost detaliate și analizate pentru fiecare identificându-se, măsuri posibile ce au trecut printr-un proces de prioritizare. Pe baza analizei și priorităților stabilite strategia a fost formulată în mod coerent pe patru obiective specifice, 8 măsuri și 13 intervenții de tip hard și soft.

Obiectivul general al SDL este reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială în ZUM, alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL a Municipiului Hunedoara.

Obiectiv specific 1: Până în anul 2029 elevii din SDL vor avea un grad de participare și de performanță școlară îmbunătățit.

Obiectiv specific 2: Până în anul 2029 gradul de marginalizare și dezavantajare sub aspectul, capitalului uman, locuirii și ocupării va fi diminuat.

Orizontul de timp al strategiei este anul 2029.

Strategie include:

- **O masura de tip infrastructură (M1) constand în construirea de spații educative moderne de tip "hub creativ și inovativ",** incluzand spații makerspace în școli și operationalizate ca și comunitati, construirea de spații outdoor pentru activități educative inclusiv practicarea sporturilor
- **Patru măsuri (M2, M3, M4, M5) de servicii, de tip FSE,** incluzand: servicii educaționale inclusiv operaționalizarea infrastructurii create prin masura 1, dezvoltarea de metodologii de lucru, proiecte, crearea comunitatii de copii și tineri creativi și inovativi, desfășurarea de programe de creație și inovatie; sprijin complementar pentru elevi și tineri implicați prin, sprijin material, premii, burse, consiliere; servicii sociale integrate vor fi dezvoltate și furnizate, concepute în mod integrat și furnizate pe principiul managementului de caz la nivel de familii vulnerabile sau la nivel de persoana după caz.

Prin intervențiile propuse se urmărește reducerea gradului de sărăcie și excluziune socială. Reducerea dimensiunii ZUM-urilor cu 10% față de situația de referință și anume 350 de persoane este o țintă considerată în acest moment provocatoare dar realizabilă. Valoarea estimată a necesarului de finanțare este de 5 600 000 Euro din care 1 379 280 dedicate investițiilor în infrastructură de tip FEDR, și 4 220 720 EUR dedicați măsurilor de tip FSE inclusiv aproximativ 15% pentru cheltuieli de funcționare ale GAL.

1. Prezentarea generală a orașului sau municipiului (peste 20.000 locuitori)

1.1 Principalele caracteristici geografice, incluzând hărți

Municipiul Hunedoara face parte din **Regiunea de Dezvoltare Vest** și reprezintă prima localitate ca mărime după numărul de locuitori din județul Hunedoara, având un număr de 68.387 locuitori². Municipiul este situat la 255 m altitudine față de nivelul mării, la confluența râului Cerna cu pârâul Zlaști. Municipiul Hunedoara ocupă o **suprafață** de 9.743 ha, reprezentând circa 2% din suprafața județului cu același nume.

Conectivitatea rutieră: Municipiul Hunedoara se află la 11 km de E79; 20 km de Autostrada A1 (nod Simeria) și în viitor, cu Municipiul București spre est și Arad–Nădlac–Ungaria spre vest. Este străbătut de DN 68B care face legătura cu E68. Este poziționat central în județ, la 23 km față de municipiul Hațeg, la 17 km de Municipiul reședință de județ Deva, care va fi traversat de Coridorul IV Pan European; se leagă prin DN68B la drumul magistral DN7.

Conectivitatea feroviară: Municipiul este conectat la Magistrala 200 Brașov–Sibiu–Simeria–Arad–Curtici, magistrala secundară 310 Arad–Chișineu-Criș–Oradea și 202 Simeria–Petroșani. Este străbătut de calea ferată Simeria–Hunedoara, fiind capăt de linie pe acest tronson, având acces rapid la magistrala principală 200 a rețelei TEN-T. În prezent, linia ferată nu mai este utilizată pentru transportul călătorilor, fiind utilizată doar pentru garniturile de marfă ale societății ArcelorMittal S.R.L.

Conectivitatea aeriană: Municipiul Hunedoara este situat la 125 km de Aeroportul Internațional din Sibiu, 157 km de Aeroportul Internațional „Traian Vuia” din Timișoara, 194 km de Aeroportul Arad și aproximativ 175 km de Aeroportul din Cluj. **Relieful** este deluros-muntos, 300-400m altitudine la care se adaugă Valea Cernei, străbătută de râul Cerna. Municipiul Hunedoara este plasat într-o zonă depresionară, pe latura de est a Munților Poiana Ruscă, ce ține de unitatea geo-morfologică depresiunea Petroșani-Hațeg-Strei, care a funcționat ca golf al depresiunii Transilvaniei. **Clima** este de tip continental-temperată. **flora** este bogată, presărată de elemente balcanice și mediteraneene. În pajiști și fânețe sunt plante ierboase, specii de trifoi, plante efemere colorate. **Rețeaua hidrografică** este reprezentată de râul Cerna și afluenții săi, având un bazin de recepție de 748 km². Lacul de acumulare Cinciș-Cerna, la 7km de Hunedoara, ocupă o suprafață de 260 ha, cel mai mare lac al județului, are un bazin de recepție de 466,7 km², capacitate 27 mil. m³. **Resursele naturale:** zăcăminte de piatră, minereuri feroase și neferoase, lemn, talc și potențial în creșterea animalelor.

ANEXA 1: Planul orașului/municipiului, conform Planului Urbanistic General

1.2 Populația și caracteristicile demografice

Municipiul Hunedoara face parte din sistemul de orașe mici și mijlocii din vestul României, fiind cea mai populată unitate administrativ-teritorială de bază (UATB) din județul

² La 01 iulie 2023, populație cu domiciliul în municipiu, conform datelor publicate de INS

Hunedoara, conform Recensământului Populației și al Locuințelor efectuat în anul 2011, cu o populație stabilă de **60.525 locuitori, respectiv 14,46% din totalul populației județului** (218.565 locuitori). Dintre aceștia, 48,28% (29.219 locuitori) reprezintă populație masculină, iar 51,72%, populație de sex feminin.

Populația se concentrează în vastă majoritate în Hunedoara (**95,64% din total**) restul fiind regăsită în satele aparținătoare.

Din cauza scăderii continue a populației, a scăzut în același ritm și densitatea populației de la **764 locuitori/km² în 2002** la 714 locuitori/km² în 2010 și **697 locuitori/km² în 2023**

Distribuția pe grupe cincinale de vârstă în ultimii 10 ani relevă menținerea caracteristicilor, cu **o populație preponderent matură**, grupele de vârstă între 40 și 54 de ani reprezentând mai mult decât un sfert din totalul efectivului populației (26,23%). Populația de sex masculin este majoritară în segmentul de vârstă sub 50 de ani, peste care populația feminină înregistrează un efectiv mai ridicat.

Conform SIDU 2030, studiul evoluției populației stabile după domiciliu pe grupe cincinale de vârstă arată faptul că, deși grupele tinere de vârstă nu au cunoscut o scădere foarte mare (-17,68% pentru grupa 0-4 ani și -13,97% pentru grupa 5-9 ani), totuși o schimbare majoră se remarcă în ceea ce privește populația tânără de 20-24 de ani, care a scăzut cu 43,40%, de la 6.011 locuitori în 2010 la 3.402 locuitori în 2019, o schimbare dramatică survenită majoritar pe fondul migrării naționale și internaționale, posibil a tinerilor care aleg să plece la studii și să rămână în localitățile universitare, schimbându-și astfel domiciliul în mod permanent. În același timp, populația de 80 de ani și peste s-a dublat în intervalul ultimilor zece ani, de la 1.396 locuitori la 2.845, din care aproape două treimi reprezintă populație de sex feminin.

Atât populația tânără (0-14 ani) cât și cea în vârstă de muncă (15-64 de ani) au scăzut procentual cu 12% în ultimii ani, singura creștere înregistrându-se în categoria de vârstă de 65 de ani și peste (17,41%).

Indicele de îmbătrânire la nivelul Municipiului Hunedoara (numărul persoanelor vârstnice de 65 ani și peste, raportat la 100 de persoane tinere sub 15 ani) este de 134,45, mai mare decât cel național (114) și European (124), și semnificativ mai crescut decât cel înregistrat în anul 2009 la nivel local (100,15).

Populația municipiului a înregistrat permanent un spor natural negativ, ceea ce conduce, desigur, la o populație preponderent matură, îmbătrânită. Referitor la numărul de nașteri, acestea au avut o evoluție fluctuantă, fără să se evidențieze o tendință clară.

Distribuția locuitorilor după etnie indică o populație majoritar română (aproximativ 85%), urmată de un număr relativ redus de maghiari (5%) și romi (1,6%), și foarte redus (0,4%) de germani, ucraineni, turci, ruși lipoveni, sârbi, slovaci și bulgari.

Trend-ul de descreștere a populației la nivel local este relativ consecvent; dacă acesta se menține, în scenariul unei prognoze cu evoluție liniară, populația Municipiului Hunedoara poate scădea sub pragul de 65.000 locuitori până în anul 2030, fiind depășit în acest

scenariu de către Municipiul Deva. Se estimează pentru județ faptul că în următorii 40 de ani, populația va scădea la jumătate, cu implicații importante asupra perspectivelor economice de dezvoltare locală și asupra capacității furnizării de servicii corespunzătoare rezidenților.

În ceea ce privește educația, la nivelul anului de recensământ 2011, 98,09% din populația Municipiului Hunedoara absolvice un ciclu de învățământ, cu 0,13% mai mult decât media la nivelul județului. Rata analfabetismului a fost de numai 0,57%, mai puțin decât media județeană (0,87%) și națională (1,36% per total și 0,70% în mediul urban). Distribuția persoanelor de 10 ani și peste în funcție de nivelul de educație indică **o majoritate absolventă de studii liceale, profesionale și de ucenici (45%)**, urmată de populația absolventă de nivel gimnazial. **Numai o pătrime (24%)** din populația de 25 de ani și peste (45.473 locuitori, la recensământul din 2011) a fost înregistrată ca având un nivel de educație superior și post-liceal.

În Municipiul Hunedoara, evoluția numărului de elevi în ultimii ani indică o scădere puternică, per total fiind cu o pătrime mai mic în anul 2018 decât în anul 2009. Acest procent (-25,4%) se corelează cu scăderea populației tinere în vârstă de până la 24 de ani inclusiv, în decursul aceleiași perioade: de la 21.213 tineri în anul 2009 la 16.082 tineri în 2018, respectiv o scădere de 24,2%. **În cifre absolute, 60% dintre tinerii în vârstă de până la 24 de ani inclusiv sunt înmatriculați în forme de învățământ**, deși această estimare trebuie să considere în egală măsură și faptul că instituțiile de învățământ secundar din Municipiu găzduiesc și elevi din alte localități.

Conform date INS, deși există o diminuare a efectivului populației foarte tinere (aferește ciclului ISCED 0), există pe de altă parte, potențialul municipiului de a se consolida ca centru de formare pentru învățământ profesional și tehnic.

La nivelul anului universitar 2019/2020 existau un număr de 525 studenți înmatriculați la licență și un număr de 234 studenți de nivel masterat (în total, 759 studenți), în scădere cu 11% raportat la anul primei raportări online a universității (2014). Numărul studenților și absolvenților a continuat să scadă în decursul ultimilor ani.

1.3 Patrimoniul natural

Deși pe teritoriul UAT-ului nu se regăsesc situri Natura 2000, patrimoniul natural al municipiului Hunedoara are un grad ridicat de diversificare și include 7 parcuri, o zonă protejată și alte spații verzi: Parcul Tineretului (2,3 ha), Parcul Corvin (4 ha), Parcul Central (1,5 ha), Parcul Poștei (0,51 ha), Parcul Libertății (0,66 ha), Parcul Gării (0,3 ha), Parcul Ciocârliei (0,64 ha), Pădurea Chizid (50 ha).

În ultimii ani, Municipiul Hunedoara a avut o politică de conservare și modernizare a spațiilor verzi existente și de extindere a acestora prin amenajarea terenurilor virane.

Municipalitatea a întocmit registrul spațiilor verzi din municipiul Hunedoara ca instrument principal de gestionare a acestora. Totodată, o parte componentă a proiectului în implementare „Revitalizarea centrului istoric al Municipiului Hunedoara” (POR 2014-2020), prevede și Reabilitarea și modernizarea Parcului Libertății.

Suprafața totală a spațiilor verzi amenajate ca parcuri publice, incluzând și pădurea urbană Chizid, este de **59,91 ha**. Conform INS, suprafața totală a spațiilor verzi la nivelul UAT Hunedoara este de **203 hectare**, astfel încât suprafața de spațiu verde pe cap de locuitor se ridică în anul 2019 la **28,05 mp/loc.**, o valoare mai ridicată decât media regională și națională.

Cele mai importante obiective de agrement includ zona istorică Centrul Vechi, Pădurea Chizid Ștrandul municipal.

Pădurea Chizid este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN „rezervație naturală de tip botanic”. Rezervația reprezintă un element de patrimoniu fitogeografic care documentează etajarea forestieră și diversitatea ecosistemelor istorice.

Râul Cerna traversează orașul, însă nu este valorificat în prezent pentru agrement. Portofoliul de proiecte al strategiei de dezvoltare a municipiului Hunedoara prevede proiecte de investiții pentru valorificarea acestei resurse naturale pentru turism și agrement.

Calitatea mediului și starea aerului sunt puternic influențate de extensia mare a zonei industriale. Fierul vechi din zona industrială dezafectată reprezintă o sursă de venit pentru numeroase persoane fără loc de muncă, fiind o alternativă acceptabilă la angajare. Traficul constituie o importantă sursă de poluare a mediului urban, atât prin numărul mare al autovehiculelor, cât și prin cantitatea de substanțe poluante evacuate.

Utilizarea de autobuze (normale, articulate) fabricate în perioada 1996-1997, implică de asemenea și lipsa cost-eficienței. Flota amplă de vehicule grele de marfă ale principalilor investitori economici concentrați în zona de nord (Draexlmaier, ArcelorMittal) tranzitează porțiunea nordică a intravilanului, cu efect de poluare a zonelor de locuit adiacente (Micro 5).

Conform raportului anual al Agenției pentru Protecția Mediului Hunedoara din anul 2019, **calitatea aerului în municipiu este relativ ridicată**, nefiind înregistrate depășiri ale limitelor zilnice pentru concentrații de SO₂, NO₂, CO, Pb, Cd și Ni. Există **depășiri ale valorii limite zilnice pentru PM10**, în special în lunile de toamnă și iarnă (Octombrie – Ianuarie). Datorită faptului că fostele situri industriale și haldele de zgură nu au fost remediate, există un **risc ridicat de resuspensie a pulberilor poluatoare și de contaminare cu metale grele**, în special în zilele cu vânt.

Calitatea apelor în județ este ridicată, însă la nivelul UAT-ului, tronsonul râului Cerna și al pârâului Zlaști cuprinse pe teritoriul Mun. Hunedoara înregistrează valori moderate ale calității, conform European Environmental Agency.

În ceea ce privește **calitatea solurilor**, la nivelul Municipiului principala problemă este reprezentată de siturile contaminate ca urmare a activităților istorice ale combinatului siderurgic. Industria metalurgică reprezintă un **factor major de contaminare cu metale grele** (Fe, Pb, Zn, Ni, Cu) și cu arsen, efectele asupra sănătății populației fiind ample și de durată. Conform datelor APM Hunedoara, în municipiu sunt în evidență un număr de 229,2 hectare de teren contaminat,

Printr-un proiect al primăriei, 20 ha de teren au fost decontaminate, în proximitatea Castelului Corvinilor, și transformate în parc industrial.

1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural

În Municipiul Hunedoara sunt clasate 20 de monumente în lista monumentelor istorice elaborată de către Ministerul Culturii și Cultelor (conform Listei Monumentelor Istorice - LMI 2015), respectiv 3.8% din totalul monumentelor din județ. Dintre acestea, un număr de 8 monumente reprezintă valori arheologice, iar 13 reprezintă monumente de tipul II (de arhitectură). Monumentele istorice din Municipiul Hunedoara, după tipul lor sunt: 1 site arheologic, 7 așezări istorice, 1 ansamblu urban, 1 castel, 6 clădiri, 4 biserici (3 ortodoxe, 1 reformată).

Municipiul Hunedoara ocupa (In 2016) locul 41 din 46 pentru vitalitatea culturală: o poziție la coada clasamentului, considerabil sub alte orașe cu potențial mai scăzut de reprezentativitate culturală. Însă, oferta culturală a Municipiului Hunedoara a cunoscut o **creștere, atât calitativă cât și cantitativă**, datorată evenimentelor tematice (medievale, muzicale), cât și a celor adresate publicului tânăr. Programa culturală a fost susținută de către Primăria Municipiului Hunedoara, însă au existat și proiecte independente, ceea ce indică o creștere a numărului antreprenorilor culturali și a deschiderii locuitorilor către participarea culturală. Per ansamblu, imaginea culturală a Municipiului este în prezent în transformare, ultimii ani aducând o consolidare identitară și o creștere considerabilă a interesului locuitorilor și turiștilor.

Următoarele instituții de cultură sunt subordonate Primăriei Municipiului Hunedoara: **Casa de Cultură a municipiului Hunedoara, Clubul copiilor și elevilor Hunedoara, Galeria de Arte și Biblioteca municipală.**

În Municipiul Hunedoara funcționează în prezent trei muzee publice, și anume: **Muzeul Castelului Corvinilor, Muzeul de Arheologie, Istorie și Etnografie Hunedoara și Casa Breslelor.**

Pe lângă muzeele publice, în Municipiu mai sunt expuse o serie de colecții private. **Muzeul Trenulețelor Valentin Banciu**, deschis de către familia pilotului de curse hunedorean V. Banciu, care găzduiește colecția privată a miniaturilor acestuia și este deschisă publicului începând cu 1 iunie 2020. De asemenea o colecție privată, **Expoziția Permanentă „Pașii României prin socialism și democrație”** („Muzeul Comunismului din Hunedoara”) a fost redeschisă în anul 2020 și prezintă câteva mii de exponate dinainte de anul 1989 și de după,

aparținând dl. Romică Bârsan. Comparativ cu anul 2011, **numărul de vizitatori (numai pentru muzeele și colecțiile publice) a crescut de 5,6 ori**, ajungând la 380.546 în anul 2019. Castelul Corvinilor reprezintă unul **dintre cele mai mari castele din Europa, monument medieval de arhitectură militară din secolul XV**, și unul dintre cele mai importante monumente de arhitectură gotică din România (una dintre „cele 7 minuni ale României”). Astfel, în anul 2019 au fost înregistrați 404.379 vizitatori, de 2,6 ori mai mulți decât în anul 2013. Tipurile și formele de turism practicate sunt: turism cultural, urban, religios, științific, de tranzit, recreativ.

Conform SIDU, la nivelul Municipiului, numărul structurilor de primire turistică a crescut constant în ultimii 10 ani, de la 3 în anul 2009 la 18 în anul 2019. Situația globală cauzată de pandemia COVID-19 din anul 2020, prin restricționarea circulației turistice și a activităților HoReCa și de eveniment are deja un **impact critic asupra tuturor serviciilor turistice și conexe**. Evidența statistică relevă o creștere a numărului de turiști la nivel local în ultima decadă, însă performanța locală a municipiului este încă **mult sub cea județeană, regională și națională**.

Deși potențialul întregii zone este deosebit din punct de vedere al valorificării turistice, județul Hunedoara este încă foarte puțin cunoscut pe plan internațional. La nivelul Municipiului Hunedoara, numărul anual de înoptări turistice este considerabil mai scăzut decât cel înregistrat în municipiul Deva. În ultimii ani, numărul de vizite efectuate la obiectivele turistice și culturale a fost în continuă creștere, dar nu se reflectă proporțional și în fluxurile de sosiri și înoptări. În fapt, **în decursul ultimilor ani, durata șederii medii a turiștilor a scăzut de la 1,83 zile/turist în medie, pe an, la 1,35** (2010 versus 2019). În general, municipiul Hunedoara nu a reprezentat un obiectiv turistic în sine, ci un loc de tranzit.

1.5 Locuirea și accesul la utilități

Conform SIDU 2021-2030 locuirea colectivă în Municipiul Hunedoara ocupă circa 60% din suprafața destinată funcțiunii de locuire, înregistrând densități ridicate în arealul centrului civic/Bulevardului Matei Corvin. Fondul locativ din municipiu consta, la nivelul anului 2019, dintr-un total de **29.474 de locuințe**, în creștere cu 4,6% în ultimii 10 ani. Comparativ cu județul (2,8%), dinamica este mai accentuată. Din numărul total de locuințe, conform INS, numai 1,99% (587 unități) se află în proprietate publică, restul fiind în proprietate privată. Raportat la populația totală după domiciliu, **în Municipiul Hunedoara trăiesc în medie 2,45 persoane/locuință**, o valoare în scădere față de 2009 (2,80), dar mai ridicată decât cea aferentă mediei județene și Municipiului Deva (identice, 2,28 locuitori/locuință).

În aceeași perioadă, suprafața locuibilă medie a locuințelor din Hunedoara a crescut de la 35,1 mp la 41 mp, o creștere importantă de 16,7% în numai 10 ani. Totuși, comparativ cu oferta locativă în mediul urban la nivel național, regional sau chiar județean, Municipiul Hunedoara prezintă **valori mult mai mici** (41 mp, raportat la 43 mp județean și 48,7 mp

regional). **Locuințele din Hunedoara sunt cu circa 15% mai mici decât cele din alte orașe ale regiunii, ceea ce are un impact important asupra calității locuirii, și implicit a vieții.** În aceeași măsură, locuitorii din Hunedoara beneficiază în medie de o **suprafață cu 2 mp mai redusă de suprafață locuibilă** decât media urbană la nivel județean.

În ceea ce privește calitatea locuirii, toate spațiile de locuit existente pe suprafața intravilană a municipiului Hunedoara, dispun de alimentare cu energie electrică, iar majoritatea sunt conectate la rețeaua de apă, canalizare și de încălzire termică (centrală sau proprie).

Captarea principală aferentă rețelei de apă este asigurată dintr-o sursă de suprafață, din Râul Bărbat prin intermediul barajului Hobița. Captarea de rezervă se asigură din puțuri subterane amplasate în zona **stației de tratare Sânpetru**. Din această sursă de apă se alimentează prin intermediul stațiilor de pompare și rezervoarele municipiului Hunedoara.

Conform datelor din ultimul Raport de Mediu (2019), stația de tratare apă Sânpetru asigură alimentarea unui număr de 53.423 cetățeni racordați, distribuind 2.248,34 mii mc de apă, printr-o rețea de 205,94 km.

Consumul casnic de apă reprezintă 83% din consumul total de apă de la nivelul municipiului, o valoare relativ constantă. În ultimii 10 ani, consumul casnic de apă pe cap de locuitor a cunoscut o scădere, și apoi începând cu anul 2014 o ușoară creștere, fiind cu 12% mai mare decât consumul mediu județean (raportat la nr. total al populației, conform INS). Localitatea Zlaști este alimentată cu apă din aducțiunea de apă a Combinatului Arcelor Mittal, iar satul Boș este alimentat cu apă parțial prin rețele de distribuție necorespunzătoare (Raumplan design, memoriu PUG Hunedoara 2020).

Sistemul de canalizare al municipiului Hunedoara este un sistem mixt. Prin Programul ISPA, o parte a rețelei de canalizare a fost reabilitată, iar pentru colectarea apelor uzate menajere au fost executate colectoare noi. Apa uzată colectată de pe raza municipiului Hunedoara este transportată printr-un colector spre **stația de epurare Sântuhalm**, finalizată în 2013. Rețeaua de canalizare separativă – pluvială acoperă cea mai mare parte din suprafața municipiului Hunedoara, iar în sistemul de canalizare al municipiului Hunedoara se găsesc 14 stații de pompare, conform APM Hunedoara (2020).

Municipiul Hunedoara este alimentat cu energie electrica prin rețelele electrice (110Kv) gestionate de ENOL Grup S.A.. Conform datelor Global Solar Atlas, orașul se află într-o **zonă cu potențial privind utilizarea sistemelor fotovoltaice**, estimarea pentru centrul localității fiind pentru o putere fotovoltaică specifică de 1.255 kWh/kWp per annum.

Municipiul Hunedoara este alimentat cu gaz natural de către S.C. Transgaz S.A. prin conducta Băcia-Caransebeș. Conform memoriului PUG Hunedoara (Raumplan Design, 2020), sistemul de încălzire centralizat a fost scos din funcțiune în anul 2003, datorită stării avansate de degradare a acestuia. În prezent, municipiul Hunedoara nu este racordat la sistem centralizat de încălzire, astfel încât locuințele și clădirile publice în proporție de 90 % au ca sursă de căldură și apa caldă microcentralele (de apartament) pe gaz.

Municipiul Hunedoara dispune de o infrastructură de telecomunicații prin fibră optică, implementată în cadrul proiectului „Sistem de supraveghere video pentru siguranța cetățenilor în municipiul Hunedoara” (2011-2013), având o lungime totală de 4,4 km pe 2 tronsoane, cu o capacitate de 10 fibre * 1 Gb/s. La nivelul întregului municipiu, în afara localității Boș, toate localitățile componente sunt considerate ca fiind „sate albe” (Banca Mondială, 2019), respectiv localități în care nu există o conexiune fixă în bandă largă cu viteză peste 30 Mbps. Localitatea Groș nu este acoperită de rețeaua mobilă 3G+.

În Municipiul Hunedoara și comunele aparținătoare depozitarea deșeurilor menajere se face centralizat, fără a dispune de rampe de gunoi ecologice autorizate. **Depozitul de deșeuri al municipiului a fost închis în anul 2006** conform HG 349/2005, alternativa fiind depozitul Orăștie (recepționat 2015).

La nivelul județului este constituit ADI „Sistemul Integrat de Gestionare a Deșeurilor Județul Hunedoara”, cu scopul de a asigura un management de calitate la nivel de județ. Hunedoara se află în zona desemnată nr. 3 de colectare, care va fi deservită direct de noua unitate centrală de gestionare a deșeurilor, care constă în **noua stație de sortare, noua instalație de tratare și noul depozit din Bârcea Mare.**

Colectarea deșeurilor locale se realizează de S.C. Solivet Concept S.R.L. și S.C. RECHORALEX S.R.L.

1.6 Profilul economic (ocupare și mediul de afaceri la nivel local)

Pentru Municipiul Hunedoara există premisele pentru o considerabilă dezvoltare economică. Apropierea de municipiul Deva prefigurează o capacitate mare de dezvoltare a zonei. Importantă pentru dezvoltare este și poziția geografică avantajoasă și accesul facil la rețeaua rutieră de transport. Parteneriatele cu mediul privat, cooperarea între unitățile administrativ teritoriale, precum și o gândire strategică integrată sunt câteva aspecte care pot aduce valoare adăugată dezvoltării în zonă. După o perioadă de tranziție, în care s-a pierdut statutul de oraș monoindustrial, Hunedoara a devenit un oraș în care activează mai multe industrii și servicii.

Municipiul Hunedoara și localitățile aparținătoare dispun de o gamă amplă de resurse naturale: minereuri feroase, zăcăminte de piatră, lemn. Ramurile industriale specifice Municipiului Hunedoara sunt siderurgia, mineritul, exploatarea și prelucrarea lemnului, industria alimentară și cea artizanală. În ultimii ani s-a dezvoltat industria ușoară, în special cea de textile, încălțăminte, covoare și pielărie.

Schimbările socio-economice intervenite în perioada post-comunistă, marcate de dezindustrializare, au dus la creșterea numărului de firme în Municipiul Hunedoara.

Conform SIDU 2021-2030, la 31 decembrie 2019, în Municipiul Hunedoara erau înregistrate 1.6713 unități locale active (cu sediul social sau puncte de lucru), structura acestora pe domenii de activitate și pe clase de mărime după numărul de salariați fiind următoarea:

Din analiza repartizării numărului unităților locale active din municipiul Hunedoara pe ramuri de activitate rezultă că ponderea cea mai mare o deține comerțul cu un procent de 32%, urmat de industria prelucrătoare 10%, activități profesionale, științifice și tehnice 10%, construcții 9%, transport și depozitare 8% și hoteluri și restaurante 8%.

Siderurgia este reprezentată în municipiul Hunedoara de cel mai mare combinat siderurgic din România, fostul Combinatul Siderurgic Hunedoara – Siderurgica S.A., în prezent S.C ArcelorMittal Hunedoara, subsidiară a celui mai mare producător de oțel din lume ArcelorMittal. La nivelul anului 2019 a avut un număr de 621 angajați și o cifră de afaceri de 486.697.899 lei, în scădere față de anul 2018, când a avut un număr 638 angajați și a înregistrat o cifră de afaceri de 633.651.633 lei.

Principalele 3 companii cu sediul în municipiul Hunedoara în funcție de numărul de angajați, la nivelul anului 2019 (Date SIDU 2030), erau următoarele:

- Arcelor Mittal Hunedoara S.A. – face parte din grupul Arcelor Mittal, lider mondial în producția oțelului, activând în peste 60 de țări. La Hunedoara compania produce oțel și profile lungi turnate continuu și laminate la cald (621 angajați);
- AssaAbloyEntranceSystemsProduction Romania S.R.L. – face parte din Grupul ASSA ABLOY, lider global în soluții de acces, prezent în peste 70 de țări, și are ca domeniu

³<https://www.listafirme.ro/>

de activitate fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice (283 angajați);

- RecomSid S.A. – face parte din grupul de firme Micro Mega HD S.A. și are ca domeniu de activitate fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice (220 angajați);

Acestora li se adaugă companii care au doar puncte de lucru în Hunedoara dar sunt mari angajatori, cum ar fi LISA DRAXLMAIER SRL. Cu peste 75.000 de angajați în întreaga lume, DRÄXLMAIER Group a ajuns lider în domeniul tehnologic pentru segmentul premium de automobile și avea la sfârșitul anului 2020 la punctul de lucru din Hunedoara în jur de 1200 de angajați. În Municipiul Hunedoara a fost creat Parcul Industrial Hunedoara, singura structură de afaceri din Regiunea Vest autorizată conform ordonanței guvernului nr. 65/30.08.2001, precum și legii nr. 490/11.07.2002. Suprafața parcului este de 19,3 ha, împărțită în 26 de parcele cu suprafețe de 2.500-10.000 mp. Parcelarea este flexibilă, pentru a se putea satisface solicitările specifice ale investitorilor.

Începând cu anul 2016, municipiul Hunedoara pune la dispoziție un sit industrial „Structura de Sprijinire a Afacerilor (SSA) Hunedoara”, amenajat pe o suprafață de 20 ha teren, împărțit în 49 parcele. Terenul aparține domeniului public al municipiului Hunedoara și a fost finanțat din fonduri nerambursabile, prin programul POR 2007- 2013, Axa prioritară 4. În cadrul proiectului a fost realizată o Structură de Sprijinire a Afacerilor (S+P+3E), prin intermediul căreia să crească volumul investițiilor realizate în economia municipiului și implicit crearea a noi locuri de muncă. Rata de creare de noi firme a avut un trend general negativ între 2008 și 2015 scăzând de la 4,32 la 1.000 de locuitori la 2,71, un minim de 1,52 fiind atins în 2013.

Totuși prezența unor industrii intensive în tehnologie, măsurată prin ” Salariații din industriile intensive în tehnologie, inovatoare”(MLPAD – platforma cetățeani.ro/baza-de date-urbane/) este semnificativă și în creștere, 17,05 în 2018 față de 14,8 în 2011 (% din total forță de muncă), valoare de aproximativ 2,3 ori peste media valorilor pentru 319 localități din țară. Densitatea întreprinderilor (număr întreprinderi active la 1.000 de locuitori) a scăzut de la 21,7 în 2008 până în 2011 (14,4) după care s-a menținut între 16 și 17).

Densitatea antreprenorială (16,67 la 1.000 de locuitori) se situează sub media valorilor tuturor localităților din România (22,6).

Municipiul Hunedoara, la fel ca întreg județul Hunedoara, nu deține entități de inovare și transfer tehnologic sau institute de cercetare. De altfel, doar două municipii ce nu sunt reședințe de județ din întreaga țară dețin câte o astfel de structură Mediaș și Huși. În regiunea Vest toate cele cinci entități existente sunt în Municipiul Timișoara. Totuși activitatea de cercetare deși limitată se dezvoltă în Facultatea de Inginerie, folosind dotările existente, însă insuficient adaptate la progresul cunoașterii și evoluția tehnologiilor.

Prioritățile de dezvoltare ale Facultății de Inginerie Hunedoara vizează extinderea și modernizarea laboratoarelor de cercetare, cum ar fi laboratoarele în domeniul tehnologiei

mediului, de cercetare SCADA, laborator de circuite imprimate, laborator de prototipare cu imprimante 3D și tăietoare laser, etc.. Mai mult decât atât, spații și dotări pentru cercetare experimentală, transfer tehnologic, cooperare cu mediul de afaceri și unitățile de învățământ de la nivelul preuniversitar.

Numărul șomerilor și a persoanelor în căutarea unui loc de muncă fluctuează urmând evoluții ale economiei și modificări legislative. Astfel un trend descendent până în 2017 a fost urmat de unul ascendent, pandemia a generat un salt semnificativ și a demonstrat o creștere a cererii pentru competențe scăzute. Cea mai importantă caracteristică a pieței este numărul mare de persoane în vârstă de muncă însă inactivi, fără locuri de muncă stabile, și o neptorivire a cererii cu oferta. Așa cum arată SIDU 2030, oferta de locuri de muncă pentru persoanele cu studii superioare este limitată, insuficientă pentru forța de muncă locală, și confirmă necesitatea dezvoltării unor afaceri cu valoarea adăugată mare care să folosească forță de muncă înalt calificată.

La nivelul județului Hunedoara este înregistrată o cerere ridicată de forță de muncă pentru o paletă largă de meserii/calificări din diverse domenii și sectoare economice, incluzând:

Cererea cea mai mare de forță de muncă este pentru muncitori necalificați în industrie și construcții, lucrători comerciali vânzători și manipulanți, șoferi mașini de mare tonaj, agenți de securitate, ospătari și barmani.

Gradul de ocupare a locurilor de muncă vacante variază între 26% pentru meseria/calificarea sudor manual cu arc electric și peste 90% pentru meseriile/calificările: secretară, asistent personal al persoanei cu handicap grav, șofer autobuz, tâmplar manual/artizanal și lucrător la prelucrarea peștelui.

Datele colectate dovedesc faptul că oferta de forță de muncă din Hunedoara nu satisface nevoile angajatorilor, înregistrându-se un deficit semnificativ pentru calificările solicitate de ei.

Pe de altă parte, activitățile economice dezvoltate în județul Hunedoara nu oferă oportunități de angajare suficiente persoanelor cu calificări înalte, studii superioare, studii post liceale. Cererea cea mai mare de forță de muncă este polarizată pe muncitori necalificați sau calificări specifice din industriile dominante din județ (de exemplu industria confecțiilor, componente auto, construcții transport, HoReCa, comerț).

1.7 Instituții locale și servicii publice

Conform SIDU Municipiul Hunedoara dispune de o rețea de instituții educaționale care asigură toate nivelele de educație și formare, de la grădinițe până la instituțiile de învățământ superior. Structura unităților de învățământ preuniversitar la nivelul anului 2020 cuprinde:

- **O creșă**, „Căsuța cu pitici”;
- **13 grădinițe** (dintre care 6 cu program prelungit);
- **Șapte unități de învățământ primar și gimnazial**, inclusiv învățământ special, în componența liceelor;
- **Cinci unități de învățământ liceal și tehnic**: Colegiul Național "Iancu de Hunedoara", Colegiul Național de Informatică "Traian Lalescu", Colegiul Tehnic "Matei Corvin", Colegiul Economic "Emanuil Gojdu", Liceul Tehnologic "Constantin Bursan”;
- **O unitate de învățământ superior**: Universitatea Politehnică din Timișoara, cu Facultatea de Inginerie Hunedoara;
- **O școală Postliceală Sanitară**.
- **Alte unități**: Clubul Copiilor și Elevilor Hunedoara, Clubul Sportiv Școlar Hunedoara, Centrul de Pedagogie Curativă Hunedoara.

În municipiul Hunedoara există un număr de 4 cabinete medicale școlare și 4 cabinete școlare stomatologice, care deservește elevii care frecventează unitățile de învățământ din localitate, în timpul programului școlar, 2 centre de sănătate mintală, 1 dispensar medical, 1 farmacie publică, 25 farmacii private, 1 centru de dializă, 1 ambulatoriu, 6 laboratoare medicale.

La nivelul municipiului Hunedoara funcționează 12 centre sociale de zi și de noapte, care vin în sprijinul populației, oferind adăpost pe timp de noapte persoanelor străzii, centre sociale și de recreere pentru persoane vârstnice și centre pentru educație nonformală și voluntariat.

Populația municipiului Hunedoara beneficiază de servicii publice medicale în cadrul spitalului Municipal "Dr. Alexandru Simionescu". De asemenea în cadrul Unității de Asistență Medico-Socială „Părintele Arsenie Boca” (unitate administrată de Direcția de Asistență Socială) pensionarii pot beneficia contra cost de servicii de îngrijire la domiciliu. În cadrul Spitalului „Dr. Al. Simionescu”, activează în anul 2018 un număr de **192 de medici**: 2,63 medici la mia de locuitori domiciliați stabil în Municipiu, însă **numai circa 1,70 medici / 1.000 loc., pentru numărul total de locuitori arondați**. În ultimii ani, se remarcă o **revenire ușoară** a numărului de medici, combinată cu **o creștere a numărului de personal sanitar mediu cu aproape jumătate**, de la 334 de persoane în 2014 la 493 de persoane în 2018 (INS).

În prezent există un număr de 8 parcuri și zone de agrement și 31 de locuri de joacă, amplasate în cartierele municipiului Hunedoara.

Cabinetele medicale de familie private au crescut în mod considerabil de la 5 cabinete în 2004 la 30 în anul 2012, pe când în sectorul public au scăzut în mod semnificativ de la 34 în 2004 la 12 în 2012.

În domeniul serviciilor sociale, municipiul ofera sprijin persoanelor vulnerabile prin DAS și alți furnizori de servicii. Experiența implementară SDL 2018-2023 arată că în Hunedoara capacitatea furnizorilor de servicii ONGuri este limitată, cei mai mulți depind de finanțările prin proiecte, motiv pentru care este nevoie de stimularea și susținerea lor.

Municipiul are un număr mare de servicii publice pentru populație, extinzându-se de la utilități, servicii sociale, educative și de sănătate până la servicii culturale și de agrement. Ponderea mare a persoanelor vulnerabile înscreează o presiune asupra serviciilor sociale integrate, pentru care resursele bugetare nu sunt suficiente datorită stărilor de cost insuficiente caracteristice serviciilor sociale publice din România.

1.8 Organizații ale societății civile

În municipiul Hunedoara au fost inventariate 46 de asociații și fundații care au ca și scop susținerea comunității și a populației vulnerabile, sinteza listei acestora fiind prezentată în tabelul de mai jos. Aceste asociații și fundații au o influență semnificativă în dezvoltarea comunității pe diverse paliere.

- Tabel 1. Listă organizații non guvernamentale active în Municipiul Hunedoara

Nr. crt.	Denumire ONG	Adresa
1	Asociația Non-Profit L&C Consulting SRL	B-dul Corvin, Nr. 14,cam.24,25,26,27
2	Fundația de Infoenergetică Sf. Apostol Andrei	Str. C. Brâncuși, Bl.X2,cam.5
3	Asociația Amalthea	Str.C.Brâncuși, Bl.X2,cam.47,48
4	Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor "Speranța"	Str.C.Brâncuși, Bl.X2,cam.10
5	ACSPHN Cutezătorii	Str.Avrăm Iancu ,Nr.9 bis
6	Asociația EN-HACORE	B-dul Corvin, Et.1, încăperile 28,29
7	Asociația Anamaria Teodora	Str. George Enescu, Nr.7
8	Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere Cerna	Str. C. Brâncuși, Bl.X2, cam.6
9	Comitetul Național Român pt. Drepturile Copilului Filiala Hunedoara	Str. C. Brâncuși, Bl.X2, cam.54
10	Asociația Națională a Surzilor din România	Str. C. Brâncuși, Bl.X2, cam.4
11	Asociația Umanitară „Betel”	Str. Trandafirilor Nr. 18
12	Asociația Misionar Umanitară „Maranatha”, Hunedoara	Str. Mureșului nr. 17
13	Asociația „Autism lumea mea”	Str. Rândunicii nr. 5, ap. 6
14	Asociația „M.A.M.A.”	Str. G. Enescu nr. 12. bl. 108 ap.4
15	Asociația Centrul Creștin Raul Vindecării	Str. Ștrandului, nr.19
16	Fundația "Artemis" Hunedoara	Str. Avram Iancu, bl. 3 nr.16
17	Fundația "Christiana" Hunedoara	Str. Avram Iancu. bl.3. ap. 16
18	Asociația Raze de Soare	Str. Primaverii nr. 1
19	Fundația Mitera	Str. Mierlei, bl. 7, ap. 16
20	Fundația "Corvinești"	Str. T. Vladimirescu nr. 52
21	Fundația "Drum Umanitar "	Str. Trandafirilor, bl.21 , ap. 53.
22	Asociația "Oprește-te din Când în Când"	Str. Pinilor, nr.7, bl. 39, sc.B, ap.37
23	Asociația "Pentru Hunedoara Noastră"	Str. Moldovei, nr.8, ap.2

24	Asociația "Aripi să zbor"	B-dul Traian, nr.16, bl. U4, sc.c, ap.43
25	Asociația "Castelanii Huniazilor"	Str. George Enescu, nr. 16, ap.3, parter
26	Asociația "GHI LACHO" Hunedoara	Str. Trandafirilor, nr. 25, bl. 29, sc.a, ap.4
27	Asociația "Phoenix Femina"	Str. Batiz, nr.17, bl. d6, ap.5, et.1
28	Asociația "Rozanina"	Str. Buituri, nr. 33
29	Asociația "Tara Hațegului"	Str. Traian, nr. 43
30	Asociația Apovas	Str. Batiz, nr.13, bl. D4, sc.a, ap.6
31	Asociația Civică Solidaritatea Hunedoreană (ACSH)	Sc. Gen. nr. 1 bld. Corvin nr. 14 cam. 30-32
32	Asociația Creștină Aripi Vindecătoare	Str. Ion Creanga, nr.10, bl. 75, sc.B, et.2, ap.22
33	Asociația Culturală Iancu de Hunedoara-Terra Corvinia	Str. Cuza Voda, nr. 24A
34	Asociația Dar Ceresc	B-dul 1848, nr. 4, bl.4, sc.C, ap. 20
35	Asociația De Dezvoltare Locală	B-dul Traian, nr.49
36	Asociația DiversitasTarsasag	str. Timotei Cipariu, nr. 29
37	Asociația pentru Dezvoltarea Economiei Sociale- Intervenția Naturii	Str. Ștrandului, nr. 9A
38	Asociația Pentru Prevenirea și Tratarea Tulburărilor de Comportament - Hunedoara	Str. Intrarea Lanului, nr.6, bl. C4, sc .A, et.4, ap.19
39	Asociația Raza Speranței Alexandra	Str. Pinilor, nr.8, bl. 37, sc.C, et.1, ap. 48
40	Asociația Senior Help	Str. Transilvaniei, nr.1, bl. V5, sc.A, ap.11
41	Asociația Umanitară și Culturală Alexa	Str. Nicolae Bălcescu, nr. 2-4, bl. CM 3, ap. 108
42	Asociația Umanitară Timea	Str. Barbu Ștefănescu Delavrancea, bl.J1, ap.18
43	Asociația "For HelplessChildrensHumanitas"	Str. Transilvaniei , nr.6 , bl. C 4 , et.3, ap.16
44	Asociația " Hunedoreanca "	Str. Sergent Major Traian Ciorogariu nr.2
45	Asociația "Peace Over Us"- "Pace Peste Noi " Hunedoara	Str. Nicolae Bălcescu, nr.39
46	Asociația "Iancu de Hunedoara"	Str. Libertății, nr. 17

- Sursa: prelucrări autori

1.9 Experiența locală privind proiectele cu finanțare europeană

Municipiul Hunedoara se remarcă cu o capacitate foarte bună de atragere de finanțări publice pentru finanțarea investițiilor în infrastructură și capital uman.

Astfel în perioada 2014-2020 este una dintre unitățile administrativ teritoriale cu cele mai multe proiecte atrase finanțate prin Programul Operațional Regional, PNDL (Anghel Saligny). PNRR.

Municipiul Hunedoara a fost unul dintre putinele putinele localități urbane (10% din total) care au avut o SDL finanțată prin mecanismul DLRC. Așa cum se arată în capitolul 2.4 proiectele au avut un rol important în îmbunătățirea situației participanților la proiecte.

S-a remarcat capacitatea GAL de a gestiona un număr mare de proiecte, implementate toate spre finalul perioadei de programare, inclusiv proiecte de infrastructură, cu toate dificultățile

intampinate inclusiv cele generate de pandemia COVID si infşatia cu cresterea exploziva a preturilor.

Detalii privind cele mai importante proiecte in Anexa 9.

2. Identificarea teritoriului vizat de Strategia de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC

2.1 Prezentarea generală a teritoriului SDL

În acest subcapitol este prezentat sintetic teritoriul SDL selectat pentru intervenția DLRC.

2.1.1 Delimitarea teritoriului SDL și întocmirea planului

Conform Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate (AZUM), pe baza datelor recensământului din 2011, 28,17% din populația municipiului locuiește în zone marginalizate/dezavantajate, cu ponderile cele mai mari de 5.74% în ZUM și 17,78% în zone dezavantajate pe capital uman. Ponderile populației în zonele dezavantajate pe ocupare și locuire sunt mai scăzute fiind de doar 2,87% și 0,47% din total zone marginalizate/dezavantajate.

Delimitarea Teritoriului SDL s-a făcut pe Planul Urbanistic General (PUG) a municipiului Hunedoara în vigoare, PUG aprobat în 1998 și a avut la bază analize cantitative și calitative cu instrumente adaptate specificului obiectivului.

PUG permite corelarea teritoriului SDL cu unitățile teritoriale de referință, așa cum se vede și pe harta SDL din Anexa 1. Având în vedere că PUG în vigoare datează din anul 1998 și nu conține detalii la nivel de străzi relevante pentru acest studiu, delimitarea a fost completată cu informații colectate din aplicația Google Maps <https://www.google.ro/maps/place/Hunedoara> (Anexa 1).

Procesul de delimitare a plecat de la zonele declarate în SDL 2018-2023, actualizate la care s-au adăugat două zone suplimentare, identificate încă din perioada implementării SDL 2018-2023 și validate prin procese de analiză cantitativă și calitativă, într-o abordare participativă membrii comunității și alte părți interesate.⁴

Toate zonele propuse pentru a fi declarate marginalizate au fost analizate pentru a se verifica satisfacerea criteriilor de validare și includere în SDL.

Astfel, teritoriul de analiză delimitat pentru perioada 2023-2029, este semnificativ extins față de cele 79 de zone marginalizate/dezavantajate din AZUM (din care 8 ZUM, 6 dezavantajate pe capital uman, 2 pe locuire, 9 pe ocupare).

Pentru elaborarea primului SDL al Municipiului Hunedoara și anume 2018-2023, a fost realizat studiul de referință, bazându-se pe recomandările metodologice ale apelului de propuneri, a fost inventariat întregul teritoriu, au fost colectate date pe baza de esantionare, și au fost validate mapele AZUM pe cele patru categorii: marginalizate, dezavantajate pe capital uman, locuire și ocupare. Față de mapele AZUM a fost adăugată o zonă marginalizată identificată prin studiul de referință.

⁴Menționăm că în 2017 SDL a fost definit prin identificarea zonelor dezavantajate din AZUM, corespunzătoare mapelor de recensământ, urmată de identificarea străzilor, clădirilor și gospodăriilor aferente fiecărei mape.

Pentru SDL 2023-2029 metodologia de stabilire a SDL s-a bazat pe experienta implementării SDL 2018-2023 și a datelor colectate în această perioadă, îndeosebi în anul 2023 când a fost concentrată cea mai mare parte a proiectelor implementate.

Una dintre concluziile implementării este că în ciuda efectelor pozitive asupra grupurilor țintă sprijinite, datorită faptului că sprijinul a fost de scurta durată și concentrat într-o perioadă de 1-2 ani problema marginalizării și vulnerabilitățile de natura socială, capital uman, locuire și ocupare rămâne critică.

Față de perioada 2017-2023 problema locuirii se refocalizează dinspre blocurile de locuințe sociale spre adăposturile improvizate, problemele de capital uman rămân stringente, în timp ce pentru ocupare Programul Operațional Tranziție Justă are finanțări foarte generoase dedicate județului Hunedoara, pe lângă finanțările Programului Educație și Ocupare.

Analiza cantitativă

Limitările privind microdatele și durata foarte scurtă de timp disponibilă au impus ajustarea metodei studiului de referință la o actualizare a datelor din metodologia folosită în studiul de referință din 2017 pentru implementarea strategiei 2018-2023.

A fost preluată structura SDL 2018-2023 și a fost verificată validitatea mapelor marginalizate și dezavantajate existente.

Metodologia folosită de esantionare pe bază de cote preluată din sondajul anterior este prezentată în apendințele acestei anexe (mai jos)

Pentru setul de gospodării și persoane din esantion au fost actualizate datele și au fost recalulate ponderile corespunzătoare criteriilor de validare, așa cum se vede în foile de calcul de validare din baza de microdate.

Premisele adoptate datorită limitărilor mai sus amintite sunt următoarele:

1. Datele privind populația pe mape de recensământ sunt cele de la recensământul din 2011, folosite în AZUM, deoarece cele din recensământul 2021 nu au fost disponibile
2. Datele reflectă populația cu domiciliul în zonă.
3. Toate blocurile de tip ghetou au fost excluse din analiză având în vedere că acestea au fost reabilitate prin SDL 2018-2023 sau prin alte proiecte ale Municipiului Hunedoara.
4. Scopul actualizării datelor esantionului a fost de a verifica în ce măsură criteriile de validare se mențin peste nivelul calculat în 2017.

Rezultatele cercetării au fost analizate și opțiunile de delimitare a zonei au fost discutate cu membrii grupului de lucru, optându-se pentru un teritoriu SDL compus din teritoriul SDL 2018-2023, cu excluderea zonelor ce nu mai fac obiectul strategiei și adăugarea a două noi zone.

Astfel au fost propuse pentru includerea în SDL (delimitată cu linie albastră pe harta SDL Anexa 1) 11ZUM, 51 zone dezavantajate pe capital uman, 3 zone dezavantajate pe ocupare, o zonă dezavantajată pe locuire. Dintre cele 11 ZUM, 2 sunt zone incluse suplimentar față de zonele SDL 2018-2023 (i) Aleea Bicicliștilor (zonă de adăposturi improvizate), (ii) Fabrica de O2 (zonă de adăposturi improvizate)

A. Zone urbane funcționale din teritoriul SDL cât și delimitarea teritoriului în zone distincte, subzone și perimetre a fost efectuată la nivel de clădiri și limite de proprietate și este detaliată în **Anexa**.

ANEXA 2: Planul cu delimitarea teritoriului SDL și fotografii relevante din zonele cuprinse.

2.1.2 Principalele caracteristici geografice

Pentru o orientare eficientă pe harta SDL, necesară partilor interesate mai puțin familiarizate cu terminologia DLRC, atât pe perioada elaborării și aprobării SDL cât și pe perioada implementării, teritoriul SDL a fost structurat pe arii relativ omogene care corespund geografic unor cartiere cunoscute ale municipiului. Astfel SDL acoperă următoarele arii ale municipiului:

- Aria din partea de Nord și Nord Est a municipiului corespunzătoare cartierelor Micro 5, Micro 6 și Micro 7. (A1)
- O arie din zona centrală a municipiului. (A2).
- O arie din partea de Sud-vest a municipiului, zona Castel : Str. Constantin Bursan, Str. Furnale; (A3)
- O arie în zona Piață (un grup de blocuri sociale). (A4)
- O arie din partea de sud a orașului: Str. Rotarilor, Hășdat. (A5)
- O arie din partea de Nord denumită Fabrica de Oxigen (adăposturi improvizate) (A6)
- O arie în zona de Nord Est Biciclistilor (Halda de zgura) (A6)

În zona de nord a municipiului (Micro 5), Zona de Nord Fabrica de oxigen, cât și în zona de sud (Castel) proximitatea haldelor de zgură și a terenurilor industriale dezafectate, atrage familii fără venituri care își pot asigura subsistența din comercializarea deșeurilor feroase și neferoase găsite. Acest fapt generează fluxuri de noi locuitori ai zonelor de case improvizate din aceste arii, și face dificilă monitorizarea lor și gestionarea problemelor cu care se confruntă. Condițiile improprii de locuit cât și proximitatea de o zonă industrială contaminată indică riscuri semnificative de îmbolnăviri în aceste zone.

Delimitarea exactă a teritoriului SDL este indicată în Anexa 1, la nivel de strazi, nr, limite de proprietate, limita a UAT. Conform metodologiei au fost delimitate pe întreg teritoriul zonele distincte. Având în vedere dispersia sectoarelor cea mai potrivită structură a fost de delimitare a patru categorii de zone distincte ((i) adăposturi improvizate (ii) zona de mixtă (preponderent blocuri și în proporție mică case) dezavantajată pe capital uman, (iii) zona mixtă case și blocuri dezavantajată pe ocupare (iv) zonă distinctă dezavantajată pe locuire (constând într-un bloc de locuințe cu probleme de racordare la utilități, cu populație majoritară de etnie rromă).

O descriere a zonelor distincte cu încadrarea exactă a zonelor dezavantajate/marginalizate, a zonelor urbane funcționale este prezentată, în Anexa 1.

2.1.3 Patrimoniul natural

Teritoriul SDL acoperă mai mult de 50% din suprafața municipiului Hunedoara. Astfel SDL se bucură de o mare parte a obiectivelor de patrimoniu natural ale Hunedoarei, între care menționăm principalele parcuri, strandul municipal și zona de agrement Chizid. Se remarcă în această zonă **Padurea Chizid, o arie naturală protejată de interes național**, ce corespunde categoriei "rezervație naturală de tip botanic". Rezervația se întinde pe o suprafață de 50 ha, fiind un important document fitogeografic ce prezintă etajarea forestieră și intrinseca diversitatea ecosistemelor de tip botanic. Întreaga zonă de agrement are un potențial turistic încă insuficient valorificat care poate crea oportunități de dezvoltare economică și de ocupare

a populației din municipiu, cu precădere cei din zona de nord – est din teritoriul SDL. Patrimoniul natural poate fi valorificat și ca mediu pentru o educație ecologică a copiilor și tinerilor din SDL.

2.1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural

Pe teritoriul SDL nu au fost identificate zone distincte de intervenție care să aparțină patrimoniului arhitectural și cultural național sau local.

2.2. Comunitatea marginalizată din teritoriul SDL (inclusiv ZUM)

2.2.1. Studiul de referință reprezentativ la nivelul populației din teritoriul SDL

Teritoriul SDL delimitat cuprinde 62 din cele 79 de zone marginalizate/ dezavantajate din AZUM la care s-au adăugat 4 zone noi ce au fost validate prin instrumente cantitative și calitative în două dintre ele au fost identificate și validate în elaborarea SDL 2018-2023 iar două dintre ele au fost identificate în procesul de elaborare a SDL 2023- 2029.

Studiul de referință a fost realizat, conform indicațiilor metodologice ale apelului POCU DLRC, cu scopul de a identifica și analiza problemele persoanelor în risc de sărăcie și excludere socială la nivel de gospodărie și persoană. Studiul oferă de asemenea posibilitatea analizei problemelor la nivel de ZUM/mapa dezavantajată, zonă distinctă și SDL.

Populația subiect al studiului de referință este reprezentată de persoanele cu rezidențe stabile pe teritoriul SDL, rezultată din însumarea populației mapelor dezavantajate și ZUMurilor incluse în SDL.

Aceasta se ridică la 13993 locuitori din care 13 803 locuitori în SDL 2018-2023, la care se adaugă 190 persoane din zona A6 cu cele două ZUMuri adăugate (ZUM 10, ZUM 11), din care 1 194 populație roma declarată.

Metodologia s-a bazat pe un mix de metode și instrumente, adaptate contextului și specificului populației studiate.

În Anexa 4 este prezentată metodologia de realizare a studiului de referință și este structurată pe trei secțiuni:

- Context și abordare;
- Metode și instrumente folosite:
 - Metode cantitative și calitative de colectare a datelor
 - Instrumente de analiză calitativă.

Pe lângă acestea sunt atasate în Anexa 4 și 5:

- Anexe privind consultările cu părțile interesate, focus grupurile cu persoane din zonele marginalizate, femei, bărbați, romi și nonromi, focus grupuri cu reprezentanți instituționali și specialiștii de la nivel local și
- Chestionarele folosite în sondaje.
- Baza de microdate furnizată în anexa 6 în format Excel include următoarele componente:
 - a. Baza de date persoane arie de analiză (corespunde fișei Studiu de referință partea I A-E);
 - b. Baza de date gospodării arie de analiză (corespunde fișei Studiu de referință partea II F-G);

- c. Baza de date persoane din SDL (corespunde fisei Studiu de referinta partea I A-E);
- d. Baza de date gospodarii din SDL (corespunde fisei Studiu de referinta partea II F-G);
- e. Baza de date validare ZUM din SDL;
- f. Baza de date validare zone dezavantajate pe capital uman din SDL;
- g. Baza de date validare zone dezavantajate pe locuire din SDL;
- h. Baza de date validare zone dezavantajate pe ocupare din SDL;

2.2.2. Validarea și declararea zonei/zonelor urbane marginalizate

Validarea zonelor marginalizate/dezavantajate

Studiul de referinta oferă date cantitative pentru justificarea mentinerii încadrării zonelor marginalizate/dezavantajate din AZUM, înregistrând valori ale indicatorilor peste pragurile minime. Aceste rezultate au fost validate de grupurile de lucru în procesul de consultare.

Conform concluziilor analizei grupului de lucru acestia reprezinta un segment critic din punct de vedere al riscului de sărăcie și excluziune sociala.

Detalii se regasesc și în anexe.

Rezultatele sondajelor sunt prezentate mai jos pe fiecare categorie/tip de marginalizare/dezavantajare.

Zone de tip ZUM - indicatori pe baza studiului de referinta

Total populatie in cele 11 ZUM: 3 703 ⁵ persoane		Praguri min	Studiu de ref
Capital uman	Proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	22%	48,6%
	Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	8%	15,58%
	Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală	20,5%	29,13%
Ocuparea forței de muncă	Proporția persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piața formală a muncii (....)	22,5%	50,78%
	Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 m ² pe persoană)	54%	75%
Locuire	Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală	12%	67%

Tabel 2 Indicatori de marginalizare ZUM-uri

Din tabelul de mai sus, și din tabelele din secțiunile capital uman, ocupare și locuire (2.3.1, 2.3.2, și 2.3.3) reiese că rezultatele chestionarelor indica un nivel al indicatorilor peste pragurile limita de încadrare în categoriile de dezavantajare (capital uman, locuire, ocupare).

⁵la cei 3513 locuitori din SDL delimitat în perioada 2018-2023, se adauga 190 persoane din zonele noi integrate (ZUM10 și ZUM11) ajungând la 3 703.

Rezultatele studiului de referinta pe fiecare categorie de zona dezavantajata/marginalizata au fost analizate in GL si validate in cadrul mai larg de consultare (vezi capitolul 4).

Studiul de referinta, validat, recomanda GAL, declararea in teritoriul SDL a celor 6 arii definite în anexa 1 (acoperind mape de recensamant din AZUM si zone aditionale).

Criteriul de includere a cel puțin 1 ZUM în teritoriul SDL. SDL include 11 zone ZUM validate cantitativ si calitativ prin studiul de referinta si consultarile cu actorii locali relevanti, asumate de GAL ca puncte focale ale SDL.

Pe baza datelor studiului de referinta si concluziilor procesului de validare, GAL a emis o decizie de declarare a zonei SDL cu elementele sale componente, zone dezavantajate/marginalizate si zone functionale descrise in capitolele urmatoare. Decizia atașată în **Anexa**.

ANEXA 7:Decizia GAL privind delimitarea teritoriului SDL și declararea ZUMselectate din teritoriul SDL (care în prealabil au fost validate)

2.3 Analiza diagnostic a nevoilor, resurselor și problemelor populației din teritoriului SDL

2.3.1. Populația si caracteristicii demografice

Populatia din SDL se ridica la 13 993 persoane (locuitori cu domiciliul stabil conform recensamantului din 2011), și populația identificată în zonele de adăposturi improvizate, în care au fost delimitate atât zone marginalizate ZUM cat si zone dezavantajate pe capital uman, locuire si ocupare.

Cele **11ZUMuri identificate in AZUM sunt concentrate** in partea de Nord/ Nord Est a municipiului zona Piata si zona Castel. Ca **zone distincte** au fost stabilite: (i) zona de adaposturi improvizate din zona de nord si zona Castel la care s-au adăugat zonele de adăposturi improvizate Bicicliștilor-Haldă si Fabrica de oxigen (marcate cu aria A6 pe hartă). Au mai fost delimitate ca zone distincte: zona de blocuri in Micro 5,6,7 (cod 3.1 si 3.2), zona de blocuri Centrala (cod 3.3.) si (ii) zona de case, cod 3.4.1. si 3.4.2. zona Hasdat.

Cei 650 de locuitori din zonele dezavantajate pe ocupare se regasesc in aceeasi arie Micro 5,6,7.

Populatia roma declarata conform recensamantului 2011 si AZUM depaseste 10% din populatie in urmatoarele zone

- **3 ZUMuri:** (i) zona Piata 2.3.1. cu 12% populatie roma, (ii) zona Micro 6/ 7 cod 2.2.4, 2.2.5 - 12% si (iii) Micro 5 cod 2.1.3. - 61%.
- In cele **doua zone de adaposturi improvizate** conform anchetei intreprinse de serviciul de asistenta sociala a primariei 100 % sunt populatie roma.
- **2 zone distincte de blocuri** in Micro 6/7 din categoria mapelor dezavantajate pe capital uman (12% pondere in total populatie mapa) si in **zona distincta de case Hasdat-Rotarilor Serei** cu o pondere medie de 16,9%)

Pe baza datelor tabele 7, 8 si 9 care sintetizeaza indicatorii de marginalizare/dezavantajare pe categorii de mape se constată următoarele:

- structura populatiei din ZUMuri indica o pondere a copiilor si adolescentilor (0-17 ani) de peste 29%%
- In ZUMurile critice (zonele de adaposturi improvizate) aceasta este de 42%

- In zonele dezavantajate pe capital uman conform datelor studiului de referinta ponderea copiilor si adolescentilor este de peste 23%.
- Numarul persoanelor cu dizabilități este ridicat in ZUMuri ponderea lor fiind de peste 14% iar in zonele dezavantajate pe capital uman pe baza studiului de referinta este de 16,48%
- Nivelul de educatie este scazut cu peste 45% pondere a populatiei (15-64 de ani) care are maximum 8 clase in ZUMuri (in zonele de adaposturi fiind chiar de 97 - 100%).

Zone dezavantajate pe capital uman - indicatori pe baza studiului de referinta

Total populatie: 9260 persoane

		Praguri minimale	Rezultate studiu de referinta
Capital uman	Proporția populației de 15-64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	22%	23,18%
	Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice	8%	16,48%
	Proporția copiilor și adolescenților (0-17 ani) din populația totală	20,5%	23,46%

Tabel 3 Indicatori mape dezavantajate capital uman

Datele colectate din studiul documentar si prin metodele calitative – focus grupuri, interviuri, consultari in grupul de lucru completeaza imaginea reliefata de datele studiului de referință privind populatia din SDL si trasaturile sale relevante din perspectiva riscului de marginalizare si excludiune socială.

Astfel datele statistice indica la nivelul intregului municipiu o tendinta de scadere a tinerilor sub 35 de ani, cei mai multioptand pentru a lucra in strainatate. Aceasta se coroboreaza cu cresterea ponderii varstnicilor peste 65 de ani care in multe cazuri au responsabilitatea copiilor minori ramasiacasa. Rezultă implicit o crestere a populatiei care nu genereaza venituri pentru familie si care au nevoie de sprijin. Astfel copiii, varstnicii si persoanele cu dizabilitatireprezinta segmente critice ale populatiei SDL, asa cum se vede din datele de mai sus avand o pondere ridicata.

Ajutoarele sociale de care pot beneficia atat prin sistemul de educatie cat si cel de asistenta sociala sunt scazute si nu pot asigura un nivel de trai decent. Initiativele de sprijin pentru aceste categorii ale UAT, ONGuri si parteneriate au avut un efect pozitiv, inasa au fost insuficiente pentru dimensiunea populatiei care necesita sprijin.

Exista in municipiu pe langa serviciile gratuite ale UAT si servicii private de asistenta si ingrijire pentru varstnici, de educatie pentru copiii, inasa fiind contracost sunt prohibitive pentru aceste segmente cu venituri scazute. Din interviuri a rezultat necesitatea unui "liant" al acestor initiative care sa asigure o mai eficace cooperare intre UAT si diversii furnizori de servicii (ONGuri), fluenta a finantarii complementare de infrastructura si prestarea de servicii, resurse pentru crestereacapatitii furnizorilor de operare dar si de atragere de fonduri suplimentare, sustenabilitatea proiectelor prin preluarea operarii infrastructurilor create de furnizori

parteneri. O strategie pentru dezvoltare locala si grupul de actiune locala reprezinta o premisa favorabila solutionarii problemelor.

2.3.2 Ocupare, mediul de afaceri și protecție socială

Datele privind ocuparea in municipiul Hunedoara stabilesc contextul in care comunitatea SDL se incadreaza.

Avand in vedere specificul delimitarii SDL si a zonelor distincte, ZUM-uri si mape dezavantajate, nu au putut fi prelucrate date statistice si administrative pe ultimii ani pe aceste dimensiuni teritoriale.

Studiul de referintaoferacateva date sintetice privind situatiaocuparii pe teritoriul SDL.

Astfel in cele 11ZUMuri incluse in SDL proportia persoanelor inre 15 si 64 de ani care nu sunt incadrate pe piata formala a muncii este de peste 50%.

În zonele de adaposturi improvizate au relevat o situatie extrem de grava si anume in zona Castel, Bicicliștilor și Fabrica de oxigen.

Sondajul efectuat in zona distincta dezavantajată pe ocupare a indicat conform tabelului 10 un nivel de 25% a ponderii persoanelor neincadrate pe piata formală a muncii. In analizele cu grupul de lucru a explicat acest fapt ca o distorsiune, generată de accesul dificil la persoanele din aceasta categorie. Grupul de lucru a recomandat mentinerea mapei dezavantajate pe ocupare in teritoriul SDL.

Indicatori zone dezavantajate pe ocupare pe baza studiului de referinta **(total populatie mape 650)**

criterii / Dimensiune	Indicatori cheie	Praguri minimale	Rezultate studiu de referinta
Ocuparea forței de muncă	Proportia persoanelor de 15-64 ani care nu sunt încadrate pe piata formală a muncii (...)	22,5%	25,49%

Tabel 4 Indicatori mape dezavantajate pe ocupare

Datele colectate prin metode calitative relevă mai multe dificultati legate de creșterea gradului de ocupare in comunitatile marginalizate

Piata muncii din municipiul Hunedoara oferaoportunitati de angajare care nu pot fi satisfacute cu resursele umane disponibile.

Firmele existente si-au extins capacitatea (DraxlmaierAutomotive), noi investitori isi exprima interesul pentru Hunedoara, beneficiind de terenurile industriale disponibile, insatoti se confrunta cu aceeasi problema. Similar IMM-urile au o cerere in crestere de lacatusi, sudori, instalatori, lucratori in constructii, croitori, cusatori, tamplari.

In fapt in municipiu coexista un segment de someri de inalta calificare (care nu sunt localizati in ZUM) pentru care nu exista oferte de locuri de munca insaproportia lor este mica, 10% din someriiiinregistrati, cu o cerere semnificativa de forta de munca pentru anumite calificari ce nu poate fi satisfacuta.

De cealalta parte cererea pentru calificari din partea persoanelor aflate in cautarea unui loc de munca nu se potrivestepiete. De exemplu in ultimii ani cele mai multe cereri au fost pentru

coafeza, stilist, cosmeticiana si altele similare, pentru care nu exista oferte de munca iar piata locala pentru activitatea antreprenoriala este limitata.

In jur de 30% din somerii inregistrati sunt persoane peste 45 de ani, iar aproximativ 40% au o sursa de venit de la rude care lucreaza in strainatate. Acestia reprezinta categorii cu nevoi speciale de asistenta pentru gasirea unui loc de munca si integrarea in organizatie, datorita atitudinii negative fata de ofertele primite.

O mare parte a somerilor si persoanelor fara loc de munca din comunitatea marginalizata nu au motivatie pentru a se angaja si mai mult decat atat de a se forma intr-o meserie/profesie ceruta pe piata fortei de munca. Frecvent participarea la un curs de formare este motivata de suma de bani platita pe durata cursului.

Chiar si in situatia gasirii unui loc de munca stabilitatea este scazuta, explicatia somerilor fiind ca se simt discriminati, ca angajatorul nu ii doreste.

Experienta ALOFM indica necesitatea unor servicii personalizate, cu resurse adecvate, inclusiv solutii inovative de schimbare a atitudinii, acestea nesuprapunandu-se pe serviciile serviciului public de ocupare, fiind complementare.

In municipiul Hunedoara nu sunt disponibile spatii adecvate pentru furnizarea de servicii de ocupare, un astfel de spatiu oferind premisele dezvoltarii unei capacitati la nivelul municipiului de a dezvolta capitalul uman disponibil pentru a asigura resursele necesare operatorilor economici.

Un numar de factori favorabili unor servicii de ocupare cu impact

- Existenta unor furnizori de servicii de ocupare in municipiu
- Experienta anterioara bogata in servicii de ocupare, inclusiv prin proiecte cu finantare europeana
- Interesul angajatorilor de a contribui cu resurse materiale si financiare la succesul serviciilor de ocupare pentru a-si asigura forta de munca necesara.
- Cresterea salariului minim pe economie poate diferentia mai bine veniturile din munca prestata de veniturile din ajutoare sociale, oferind o motivatie pentru angajare.

Studiul de referinta ofera informatii privind gospodariile si persoanele care nu sunt incadrate pe piata formala a muncii, la nivel de fiecare zona distincta/ mapa marginalizata/dezavantajata.

2.3.3. Locuire și acces la utilități

Problemele de natura locuirii sunt mai vizibile si au un impact mai puternic asupra opiniei publice dar si a vietii personale a persoanelor in cauza.

Dacă în SDL 2018-2023 blocurile de tip ghetou reprezentau o problemă critică a municipiului, acestea au fost renovate atât prin intervențiile SDL cât și prin alte proiecte ale UAT.

Rămâne prioritate problema familiilor care locuiesc în adăposturi improvizate.

Locuintele constau in baraci, foste garaje, rulote, case vechi in stare avansata de degradare. Aceste zone adapostesc un numar de 110 persoane in doua zone distincte (asa cum s-a prezentat si in capitolele anterioare). Problema locuirii este agravata de lipsa actelor de identitate, inregistrarea lor, adictii (care sunt explicate in sectiunea 2.3.5.1)

Indicatori zone dezavantajate pe locuire pe baza studiului de referinta **(total populatie mape 380)**

		Praguri minimale	Rezultate studiu de referinta
Locuire	Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 m ² pe persoană)	54%	100%
	Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală	12%	18,18%

Tabel 5 Indicatori zone dezavantajate pe locuire

Zona adaposturilor improvizate este o zonă cu o problematică complexă, nu doar de locuire, motiv pentru care măsurile integrate sunt abordarea sustenabilă pentru ieșirea din marginalizare a acestor grupuri cu un grad înalt de vulnerabilitate.

2.3.4. Accesul la instituții și servicii publice

Tabelul 2 prezintă în detaliu date privind principalele servicii de sănătate, educație, recreere, precum și la infrastructura medico-socială existentă.

Zona cu densitatea cea mai mare populației aflată în ZUMuri este zona Micro 5,6,7. Accesul la serviciile de educație sunt bune pentru școala primară și gimnazială având două școli cu câte două corpuri de clădire acoperind întreaga zonă. Se constată o insuficiență a serviciilor de educație timpurie prescolară în zonă. Prin cabinetele medicale și stomatologice de pe lângă școli se asigură accesul elevilor la servicii medicale. Primăria se preocupă de îmbunătățirea calității lor însă resursele nu sunt suficiente. Accesul la servicii de sănătate la nivelul spitalului municipal este mai dificil însă se poate asigura prin transportul public apreciat ca satisfăcător, (conform PMUD). Consultările efectuate au evidențiat opinia comunității potrivit căreia accesul la farmacii și servicii medicale trebuie îmbunătățit.

O deficiență la nivelul întregului municipiu este absența unui cinematograful, a salilor și terenurilor de sport, accesibile gratuit. Oportunitățile de petrecere a timpului liber sunt limitate pentru adulți, atâta timp cât pentru elevi școlile sunt active și îi implică în numeroase activități extracuriculare.

Toate acestea reprezintă o barieră în întărirea coeziunii comunității dar și educației în general și educației civice în particular.

Spațiile de joacă pentru copii în zona Micro 5,6,7 sunt puține dar și cu dotări învechite care nu asigură securitatea copiilor.

Liceele și școlile profesionale, facultatea, serviciile de asistență socială, la fel ca și spitalul se află în partea de sud a teritoriului SDL, accesul din zona Micro necesitând mijloace de transport în comun.

Serviciile sociale pentru vârstnici sunt limitate, se găsesc în zona Spitalului Municipal și zona Rotarilor Hasdat – ca azile și centre de îngrijire. De asemenea în zona de sud există și un centru de urgență pentru victime ale violenței în familie, aflat în administrarea UAT.

Un centru de recreere pentru vârstnici a funcționat cu câțiva ani în urmă în zona centrală și a fost apreciat ca util și a fost renovat recent și funcționează cu succes.

De asemenea s-a evidenciat lipsa unui centru pentru persoane cu dizabilitati de tip respirator care completeaza alte servicii de ingrijire si asistenta pentru acestia, oferind familiilor momente de respirator prin lasarea persoanei cu dizabilitati pentru o perioada limitata de timp in grija centrului.

Anexa 8

Tabel 2. Minimul de date privind accesul populației din teritoriul SDL la servicii publice și infrastructură socială

		Zona distinctă identificată pe teritoriul SDL	Existență DA/NU	Dacă se bifează DA, indicați numărul	Dacă se bifează NU, indicați distanța în km de la centrul zonei distincte până la cel mai apropiat
#1 Zonă distinctă Micro 5					
Medical	Spital/ Dispensar	- Cabinet medical școlar Voicu Oana; - Cabinet medical școlar Talfes Nora;	DA	2	-
	Medic	-	NU	-	2,2 km
	Dentist	- Cabinet medical școlar stomatologic Pasat Nicoleta; - Cabinet medical școlar stomatologic Gruber Dana;	DA	2	-
Învățământ	Preșcolar, din care:				
	▶ Creșă	-	NU	-	1,7 km
	▶ Grădiniță	- Grădinița Dumbrava Minunată; - Grădinița PN1; - Grădinița Pn - Zori De Zi; - Grădinița - Floarea Soarelui;	DA	4	-
	Primar/Gimnazial	- Școala Gimnazială Nr. 2, Corp A;	DA	3	-

		Zona distinctă identificată pe teritoriul SDL	Existență DA/NU	Dacă se bifează DA, indicați numărul	Dacă se bifează NU, indicați distanța în km de la centrul zonei distincte până la cel mai apropiat
		- Corp B, fosta Școală Generală nr. 11; - Corp I, Fosta Școala Generală Nr.8;			
	Școală după școală	-	NU	-	2,2 km
	Liceal/ Universitar	-	NU	-	1 km - 2,2 km
Dotări sportive/ recreative	Teren de sport	-	NU	-	0,5 – 2,2 km
	Sală de sport	-	NU	-	2, 2 km
	Cămin cultural/sală cinematograf etc.	- Loc de joacă, Str. Independenței; - Loc de joacă, Str. Zambilelor - Loc de joacă, Str. B-dul Traian; - Loc de joacă, Str. Eroilor; - Loc de joacă, Str. Jiului; - Loc de joacă, Str. Câmpului (2); - Loc de joacă, B-dul Dacia (3); - Loc de joacă, Str. Căprioarei; - Loc de joacă, Str. Runcului (2);	DA	13	-
#2 Zonă distinctă Micro 6					
Medical	Spital/ Dispensar	- Cabinet medical școlar Cismaș Paula;	DA	1	-
	Medic	-	NU	-	1,8 km
	Dentist	-	NU	-	1,8 km
Învățământ	Preșcolar, din care:				
	▶ Creșă	- Creșa	DA	1	-

		Zona distinctă identificată pe teritoriul SDL	Existență DA/NU	Dacă se bifează DA, indicați numărul	Dacă se bifează NU, indicați distanța în km de la centrul zonei distincte până la cel mai apropiat
		Săptămânală Nr. 1 - Căsuța Cu Pitici;			
	▶ Grădiniță	- Grădinița PN6; - Grădinița - Prichindelul; - Grădinița PN5;	DA	3	-
	Primar/ Gimnazial	- Școala Gimnazială Nr.1, Corp A; - Corp B, fosta școala generală nr.12	DA	2	-
	Școală după școală	-	NU	-	1,5 km
	Liceal/ Universitar	- Colegiul Economic "Emanuil Gojdu";	DA	1	-
Dotări sportive/ recreative	Teren de sport	- Teren de sport Colegiul Economic "Emanuil Gojdu";	DA	1	-
	Sală de sport	-	NU	-	1 - 1,5 km
	Cămin cultural/sală cinematograf etc.	- Centrul de zi Lumină și Speranță; - Loc de joacă, Str. Pinilor (2); - Loc de joacă, Str. Trandafirilor; - Loc de joacă, Str. Viorele; - Loc de joacă, Str. Arenei; - Loc de joacă, Str. Gh Lazăr; - Loc de joacă, Str. Topârceanu;	DA	8	-

		Zona distinctă identificată pe teritoriul SDL	Existență DA/NU	Dacă se bifează DA, indicați numărul	Dacă se bifează NU, indicați distanța în km de la centrul zonei distincte până la cel mai apropiat
		- Loc de joacă, Str. Piața Eliberării;			
#3 Zonă distinctă Piață					
Medical	Spital/ Dispensar	- Spitalul Municipal "Dr. Alexandru Simionescu"; - Unitatea De Asistență Medico Socială Părintele Arsenie Boca; - Cabinet medical școlar Voicu Oana; - Cabinet medical școlar Cismaș Paula; - Cabinet medical școlar Stancu Mihaela; - Cabinet medical școlar Talfeș Nora;	DA	6	-
	Medic	-	NU	-	0,5 km
	Dentist	- Cabinet medical școlar stomatologic Neamț Carmen;	DA	1	-
Învățământ	Preșcolar, din care:				
	▶ Creșă	-	NU	-	1 – 1,2 km
	▶ Grădiniță	- Grădinița PP + PN- Licurici;	DA	1	-
	Primar/Gimnazial	- Fosta Școala De Muzică;	DA	1	-
	Școală după școală	- Școala Postliceală Sanitară Hunedoara;	DA	1	-

		Zona distinctă identificată pe teritoriul SDL	Existență DA/NU	Dacă se bifează DA, indicați numărul	Dacă se bifează NU, indicați distanța în km de la centrul zonei distincte până la cel mai apropiat
	Liceal/ Universitar	- Colegiul Tehnic "Matei Corvin"; - Colegiul Național "Iancu De Hunedoara"; - Liceul Tehnologic "Constantin Bursan"; - Colegiul Național De Informatică "Traian Lalescu";	DA	4	-
Dotări sportive/ recreative	Teren de sport	- Stadionul Constructorul; - Teren de sport Colegiul Tehnic "Matei Corvin"; - Teren de sport Colegiul Național "Iancu De Hunedoara";	DA	1	-
	Sală de sport	-	NU	-	0,5 – 1 km
	Cămin cultural/sală cinematograf etc.	- Serviciul de îngrijire și asistență la domiciliu; - Parc Corvinul;	DA	2	-
#4 Zonă distinctă Centru					
Medical	Spital/ Dispensar	- Cabinet medical școlar Voicu Oana; - Cabinet medical școlar Talfes Nora;	DA	2	-
	Medic	-	NU	-	0,8 km
	Dentist	-	NU	-	0,8 km
Învățământ	Preșcolar, din care:				

		Zona distinctă identificată pe teritoriul SDL	Existență DA/NU	Dacă se bifează DA, indicați numărul	Dacă se bifează NU, indicați distanța în km de la centrul zonei distincte până la cel mai apropiat
	▶ Creșă	-	NU	-	1,8 - 2 km
	▶ Grădiniță	- Grădinița PP1; - Grădinița Piticot; - Grădinița PN4;	DA	3	-
	Primar/Gimnazial	- Școala Gimnazială Nr.7; - Școala Generală Nr.3; - Școala Gimnazială Nr.6;	DA	3	-
	Școală după școală	-	NU	-	0,8 km
	Liceal/ Universitar	-	NU	-	0,8 km
Dotări sportive/recreative	Teren de sport	- Stadionul Corvinul;	DA	1	-
	Sală de sport	- Sala de sport Școala Generală Nr.3; - Sală de sport Constructorul;	DA	2	-
	Cămin cultural/sală cinematograf etc.	- Casa de cultură; - Centrul de recreere pentru pensionari; - Loc de joacă, Str. Munteniei; - Loc de joacă, Str. Transilvaniei; - Loc de joacă, Str. Poștei; - Parcul Tineretului - Parc Place; - Parc Central; - Bazinul de înot;	DA	9	-
#5 Zonă distinctă Hășdat					
Medical	Spital/ Dispensar	-	NU	-	1 km
	Medic	-	NU	-	1 km

		Zona distinctă identificată pe teritoriul SDL	Existență DA/NU	Dacă se bifează DA, indicați numărul	Dacă se bifează NU, indicați distanța în km de la centrul zonei distincte până la cel mai apropiat
	Dentist	-	NU	-	1 km
Învățământ	Preșcolar, din care:				
	▶ Creșă	-	NU	-	2,5 km
	▶ Grădiniță	-	NU	-	1 – 3 km
	Primar/Gimnazial	-	NU	-	1 – 3 km
	Școală după școală	-	NU	-	1 km
	Liceal/ Universitar	-	NU	-	1 – 3 km
Dotări sportive/recreative	Teren de sport	-	NU	-	1- 2,5 km
	Sală de sport	-	NU	-	1- 2,5 km
	Cămin cultural/sală cinematograf etc.	- Adapostul de urgență pe timp de noapte; - Centrul social Multifuncțional pentru Persoane Vârstnice;	DA	2	-
#6 Zonă distinctă Castel					
Medical	Spital/ Dispensar	-	NU	-	1,5 km
	Medic	-	NU	-	1,5 km
	Dentist	-	NU	-	1,5 km
Învățământ	Preșcolar, din care:				
	▶ Creșă	-	NU	-	2,5 km
	▶ Grădiniță	-	NU	-	1 – 3 km
	Primar/ Gimnazial	-	NU	-	1 – 3 km
	Școală după școală	-	NU	-	1,5 km
	Liceal/ Universitar	-	NU	-	1,5 – 3 km
Dotări sportive/recreative	Teren de sport	-	NU	-	1,5 – 2 km
	Sală de sport	-	NU	-	1,5 – 2 km
	Cămin cultural/sală cinematograf etc.	-	NU	-	0,5 – 3 km

2.3.5. Analiza problemelor comunitare ale diferitelor zone distincte din teritoriul SDL, cu accent pe ZUM

2.3.5.1. Persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială

Analiza persoanelor aflate în risc de sărăcie s-a efectuat pe bazele de date ale studiului de referință, coroborand datele colectate prin sondaje cu datele administrative din care au fost selectate persoanele din teritoriul SDL, grupati de zone. Acestea au fost completate cu informații colectate prin metodele calitative.

Baza de date a permis identificarea grupului tinta a interventiilor SDL, structurat pe segmente corespunzatoare tipurilor relevante de categorii de situatii de risc de sărăcie și excluziune sociala. Principalele probleme sunt concis prezentate mai jos.

Un număr mare de gospodarii și persoane care nu au asigurate venituri din contracte de munca stabile sau activități antreprenoriale. Din 1056 de persoane incluse în esanționul din Studiul de referință doar 198 au declarat că au un loc de muncă generator de venituri pentru familie.

Datele administrative disponibile la 1 noiembrie 2023 pe teritoriul SDL indică o situație mai dificilă decât în urmă cu cinci ani, numărul persoanelor beneficiare fiind aproape dublu:

- 200 de familii beneficiază de ajutor social (VMG);
- 100 de familii beneficiază de VMG+ASF
- 60 de familii beneficiază de alocații de susținere a familiei (ASF);
- 445 de persoane cu dizabilități (handicap grav) sunt beneficiare de indemnizații;
- 350 de persoane cu dizabilități au asistent personal;

Conform ALOFM în Hunedoara au fost identificate căneavând un loc de muncă de muncă generator de venituri pentru familie.

Problema lipsei unor venituri care să le asigure este acută în ZUMuri unde se coroborează cu alți factori de marginalizare și excluziune socială, ce se constituie în bariere de găsire a unui loc de muncă și de integrare.

Persoane fără acte de identitate. Serviciul asistență socială monitorizează situația persoanelor fără acte de identitate luând măsuri de soluționare a problemelor. Cu toate acestea se înregistrează permanent noi cazuri, datorită sosirii unor noi locatari care se adapostesc în zona fără a fi înregistrați., însă înregistrările tardive sunt ocazionale și nu reprezintă o problemă.

Diverse grupuri cu risc de sărăcie și excluziune socială,

- 27% din persoanele din studiul de referință din ZUM au declarat adicții cum ar fi dependența de tutun câteva cazuri izolate au menționat alcoolul
- Un număr mare de varstnici peste 200 au fost identificați în implementarea SDL 2018-2023 aceștia rămân în continuare o cerere de servicii semnificativă. În prezent 50 de varstnici beneficiază de serviciile DAS.

De menționat că prin SDL au fost furnizate servicii pentru mame minore la acea dată (1% era ponderea în total mame) în prezent nu mai sunt cazuri.

Aspecte specifice zonelor distincte critice

ZUM 9, zona Castel – adaposturi improvizate

- Consta în 2 gospodării amenajate în garaj improvizat, rulota, 1 construcție foarte degradată, și barăci.

- In comunitate sunt aproximativ 35 persoane, nu sunt racordati la utilitati, se incalzesc cu sobe improvizate in care ard diverse deseuri de multe ori toxice, doar doua persoane au contracte de munca.
- Se inregistreaza un nivel ridicat al abandonului scolar, violentei in familie, dependenta de tutun si alcool, analfabetism, conditii insalubre si grupuri sanitare improvizate.
- Intreaga comunitate este roma.

Sinteza indicatorilor de marginalizare in tabelul 8.

ZUM 10 zona Biciclistilor halda, FN – adposturi improvizate

- Constă in 21 gospodarii, amenajate in baraci si incluzand o populatie de aproximativ 54 de persoane din care 54 roma (100%)
- Nicio persoana din comunitate nu a absolvit mai mult de 8 clase, 36% sunt copii si adolescenti, iar 14% au dizabilitati care le limiteaza activitatile zilnice. Niciun membru al comunitatii intre 15 si 64 de ani nu este incadrat pe piata formala a muncii. Locuintele sunt de dimensiuni mici, 7-8 mp, astfel incattoti se confrunta cu supraaglomerarea.
- Se inregistreaza un nivel ridicat al abandonului scolar, violentei in familie, dependenta de tutun si alcool, analfabetism, conditii insalubre si grupuri sanitare improvizate.

ZUM 11 zona Fabrica de oxigen, FN – adposturi improvizate

- Constă in 9 gospodarii, amenajate in baraci si incluzand o populatie de aproximativ 19 de persoane din care 19 roma (100%)
- Doar doua persoane au absolvit mai mult de 8 clase, 40% sunt copii si adolescenti, iar. Niciun membru al comunitatii intre 15 si 64 de ani nu este incadrat pe piata formala a muncii. Locuintele sunt de dimensiuni mici, 7-8 mp, astfel incattoti se confrunta cu supraaglomerarea.
- Se inregistreaza un nivel ridicat al abandonului scolar, violentei in familie, dependenta de tutun si alcool, analfabetism, conditii insalubre si grupuri sanitare improvizate.
- Sinteza indicatorilor de marginalizare in tabelul 8

Blocuri cu locuinte private

Oțelarilor 1A – bloc privat, include aproximativ 190 de camere de tip garsoniera, supraaglomerate, cu o pondere de 60% populatie roma.

Blocul se gaseste intr-o stare de depreciere grava, insalubru, cu o imagine dezastruoasa in centrul municipiului.

Zona blocuri Micro 5,6 si 7, Centru dezavantajate pe capital uman.

Problemele specifice zonei sunt de natura conditiilor si stilului de viata. Astfel se inregistreaza un nivel scazut de educatie, numar mare de persoane cu dizabilitati sau boli cronice, pondere ridicata a copiilor in total populatie. Conform informatiilor culese prin interviuri in zona Micro 6 si 7 aferente scolii generale nr 1 sunt peste 400 de copii, provenind in mare masura din familii sarace, dezorganizate sau sunt copii ramasi in grija bunicilor sau a rudelor, la care se adauga cei 190 de persoane înscrise în programe de a doua șansă.

Studiul de referinta si focus grupurile au evidentiat o paleta de probleme larga incluzand: violenta in familie, consum de alcool si droguri inca de la varste fragede, risc de abuz si neglijare a copiilor, persoane varstnice care au nevoie de ajutor sau sprijin permanent.

Efectele acestei situatii se reflecta in primul rand in participarea copiilor la scoala si performantele lor scolare afectate de conditiile din familie. Familiile nu ii incurajeaza sa mearga la scoala si in multe situatii abandonul se produce datorita problemelor din familie. Chiar daca statisticile arata ca rata abandonului in ciclul primar si gimnazial a crescut usor in ultimii ani, statisticile privind abandonul la nivel gimnazial este alarmant si confirmat de cadrele didactice din scoli. Se inregistreaza un fenomen de mobilitate a elevilor care intrerup studiile pentru a pleca in strainatate si se reintorcdupa o perioada.

Copiii, varstnicii si persoanele cu dizabilitati sunt categorii care au nevoie de servicii sociale dedicate pentru a-si imbunatati calitatea vietii, prin oportunitati de educatie, instruire, participare la evenimente culturale, sportive, stiintifice, recreative pe care familiile lor nu le pot oferi.

Segmentul grupuri vulnerabile expuse abuzului, adictiilor necesita atentie speciala pentru a evita sau iesi din situtia de abuz si dependenta in care se afla.

Zone de case dezavantajate din punct de vedere a capitalului uman - Hasdat

Zona prezinta probleme similare zonelor distincte Micro 5,6,7, avand un caracter mai evident al caracteristicilor populației roma. Comunitatea este extinsa, avand 426 de persoane cu o pondere de 16,9% populatie roma declarata. Nevoile sunt similare zonei anterioare privind serviciile de educatie si asistenta sociala.

2.3.5.2. Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor

Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor au fost identificate utilizând atât metode cantitative, cât și calitative. S-a aplicat un sondaj de opinie conform Documentului suport B, la care au răspuns 330 de respondenți și un chestionar în cadrul întrunirilor de consultare răspuns 262 de persoane (Anexa 3). S-au organizat două focus grupuri în fiecare ZUM (anexa3) si 2 focus grupuri cu reprezentanții ai sectorului privat, sectorului public și ai societății civile, reprezentanții instituționali și specialiștii de la nivel local (anexa 3). **Problemele prioritare identificate de cetățeni sunt:** blocuri de locuințe în stare avansată de degradare; lipsa utilităților și a curățeniei care cauzează incidența crescută a bolilor determinate de lipsa igienei elementare; sărăcia mare determinată de accesul greu la locurile de muncă, din cauza analfabetismului și a lipsei de calificare; violența crescută în familie și pe străzi; discriminarea etnică; școli, grădinițe, creșe; și spații de joacă și recreere insuficiente (in contextul in care in cartierele Micro 6 si Micro 7 sunt estimativ 800 de copii) –abandonul școlar ridicat datorită lipsurilor materiale; lipsa spațiilor verzi din jurul blocului, a parcurilor si modalităților de a petrece timpul liber; lipsa locurilor de muncă, lipsa farmaciilor și a cabinetelor medicale.

Focus grupurile cu societatea civilă au relevat următoarele aspecte prioritare: lipsa unui centru comunitar, a unei cantine pentru copii, a unui centru after-school; violența în școală; consum crescut de droguri în școli; lipsa serviciilor de consiliere pentru copii cu probleme, care provin din familii dezorganizate; număr ridicat de bătrâni rămași fără sprijin, fără acces la servicii medico-sociale; familii disfuncționale, o rată mare a persoanelor plecate la muncă în străinătate, lasând copii și bătrâni fără sprijin; părinții si tutorii legali nu fac fata cerințelor scolii, nu pot sa își sprijine copiii și nu știu sa își învețe copiii sa desfășoare diferite activități de baza

(gătit, spălat etc); număr mare de copii cu dizabilități, lipsa de implicare a membrilor comunității în rezolvarea problemelor identificate, lipsa de interes a locuitorilor de a-și schimba viața; absolvenții preferă ajutorul de șomaj în locul căutării unui loc de muncă; o parte a populației nu accesează servicii medicale din incapacitatea de a se deplasa sau din lipsa de cunoștințe, teama sau înțelegere; numărul de mame minore este în creștere, nu există educație pentru prevenire și nici pentru îngrijirea sugarului. **Autoritățile publice** au semnalat starea de degradare a blocurilor locuințe sociale, existența un număr mare de persoane cu nevoi speciale (persoane fără cărți de identitate, fără adăpost, fără aparținători, probleme fizice sau psihice nediate diagnosticate etc). **Antreprenorii** se plâng de lipsa forței de muncă, de fluctuația personalului, în timp ce angajații acuză antreprenorii că îi concediază după perioada de probă. Percepția generală asupra zonelor vizate este una negativă. Imaginea lor este dată în principal de lipsa curățeniei, dar și de nivelul ridicat de infracționalitate. Informațiile care apar în presă arată că zonă este „rău famată”.

